

ami volt és arról ami lesz. A rettentő háborúról, a forradalomról, az ellenforradalomról, mint fakuló emlékről megbocsátóan nemcsak a magunk bűneiről de a másokéről is, büszkén a hőstettekről, amelyek hallatára irigyen reszketnek meg a régi hősök behorpadt sírján a borostyán-gallyak és halkán könnyet csordítva a pohárba, az új Hősökről, kiknek vére kiontatott.

Húsvét, drága szép Húsvét vasárnap, hogy fognak szeretni a szegény fáradtható fagyvette reményű emberek, ha még egyszer igazán visszajössz! Hogy fogunk ujjongani s hogy fogjuk áldani Isten-atyánkat, aki kibékült a gyermekeivel s Téged küldött vissza szeretete követe gyanánt. Hogy fogunk imádkozni, tombolni és dalolni! . . . Vagy csak sírni az öröm könnyeit a föld egyik sarkától a másikig, hogy újra igazán Húsvét lett a világon!

(Kovács György szv. főtörm. gyűjteményéből.)

Közösségi, egyesületi és társadalmi események

Ausztrália

Sydney (New South Wales). 1976. XI. 27-én rendezte meg csoportunk az MHBK-ba tartozó bajtársakkal karöltve szokásos évi piknikjét. Több, mint százan vettek részt a bajtársak és hozzátartozóik a hangulatos összejövetelen, hol Keresztes János főtörm. „fenséges” bogrács gulyással Molnár István és Hidvégi István bs-ak feleségei leányaikkal és menyekkel az élen igazi, kitűnő fokhagymás lángossal vendégelték meg a megjelenteket. (v.dr.J.I. 1976. XII.14)

Perth (Western Ausztrália). A csoporthoz tartozó bajtársaink 1977.II. 13-án emlékeztek meg a Csendőr napról és már jóelőre a „Perthi Magyar Hírek”-ben hozták barátaik és jó ismerőseik tudomására, hogy a r.kath. megemlékezés a magyar Tisztelendő Nővérek kápolnájában a 10 órakor kezdődő szentmisén, míg az evangélikus és református ima 11 órakor lesz a Magyar Otthonban tartandó istentiszteleten. „A lelkészek a Csendőr nap alkalmával meg fognak emlékezni a m.kir. Csendőrségről, imádkoznak halottainkért és rabságban szenvedő bajtársainkért. Kérik a híveket, hogy a hitbeli együttérzés és testvéri együvértartozás kifejezésül minél számosabban jelenjenek meg.” (v.Sz.L.J.1977.I.5.)

Adelaide (South Ausztrália). A bajtársak az 1977. évi Csendőrnapot február 13-án, vasárnap tartották meg ismét a főváros szívében lévő gyönyörű Botanic Park-ban óriási fák árnyékában, egésznapos piknik keretében. A forró nyár derekán is hagyományosan kellemes időt kaptak a bajtársak, pedig két nappal előtte 40 C fokig kúszott fel a hőmérő. Megjelent 17 bajtárs, alig 2-3 volt távol, s a hozzátartozókkal és jóbarátokkal együtt 50-en felül voltak. A magukkal hozott és jó hangulatban elfogyasztott ebéd után, a kora délutáni órákban került sor a Csendőrnapi méltatására. A csoport vezetője emlékezett meg a közel 100 éves Testület hőseiről, akik a közbiztonságért és a Haza védelmében áldozták életüket. A csoport 25 év alatti veszteségeinek száma az elmúlt év során szaporodott: két újabb bs. távozott el. Ismertette egy volt alárendeltje hőstettét, aki 1945 után, maga is fogoly, kétszáz bajtársat mentett ki az egy évi kényszermunkából. Bejelentette, hogy Pápai Istvánné, szül. Varga Máriát, a helybeli leánycserkészcsapat parancsnokát sok évi áldozatos és eredményes szervező és nevelő munkájáért a Szuverén Szt. László Rend és Társaság tagjai közé felvette. Pápai Istvánné a legidősebb bs. Varga István főtörm leánya, kit a csoportvezető ott a nagy csendőrcsalád jelenlétében fel is avatott. Közölte, hogy a csendőrbs-ak még ott-honról szerető jóbarátja és a csoport tiszteletbeli csendőre Dr. Krassay Antal szkv. orvos alez. a közel múltban töltötte be 80. életévét és újból kifejezte szerencsekívánatait az összes bs. nevében. A megjelentek a késő délutáni órákig maradtak együtt igen jó hangulatban. (U.M.1977.II.23)

Vorarlberg (Ausztria). 1977.II.19-én szombaton este 8 órakor jöttek össze bajtársaink, hogy megemlékezzenek a Csendőr napról. L.L. bs. házánál tartott ünnepségen a bajtársakon kívül azok hozzátartozói, vendégei is megjelentek, akik előtt a házigazda emlékezett meg a Himnusz eléneklése után Halottainkról, valamint helyben és a környéken az elmúlt évek folyamán elhunyt bajtársokról. Az ünnepségen megjelent v.Vasváry József altbgy., aki a m.kir. Csendőrség szolgálatáról szólott beszédjében. A vendégek között megjelent két csendőrivadék valamint számos tagja a magyar közösségnek.

Tourcoing (Franciaország). A múlt hagyományaihoz híven a Csendőrnapot 1977.II.12-én, szombaton tartották bajtársaink Tóth J. törm.bs. lakásán. Megjelentek Bata József örm.bs., hozzátartozói valamint barátai is. A házigazda emlékezett meg a nap jelentőségéről, majd fölolvasta Tűz Tamás „Hazám” c. versét. Utána Bata örm. szólott elesett és elhunyt bs-aink kötelelességteljesítéséről és hitet tett amellett, hogy a Csendőrséget újból fel fogják állítani, mert ezt követeli majd a Nemzet közbiztonsága. Végül kérték az Egek Urát, hogy engedje megérni 100. évfordulónkat, közösen elmondották a Hiszekegy-et. Ezután a háziasszony látta vendégül jó magyaros ebéddel a megjelenteket. Közösen gratuláltak még az Ügyvezetőségnek, a B.L.-nek, mert az elmúlt évben igen szép munkát végeztek, 100 fr. frankot küldöttek a B.L. kiadási költségeire. A lelkes kis társaság a késő esti órákig maradt együtt (T.J. 1977. III.10)

Feketeerdő (Nyugatnémetország). Az ez évben elmaradt Csendőrnapot a bajtársak, hozzátartozók és barátai ismét Offenburgban (Wurt.) március 13-án, vasárnap tartották meg. A város közel esik a francia határhoz és így fekvése miatt is legalkalmasabb az összejövetelre, mely minden évben előre számontartott találkozója a környékbeli magyarságnak. A résztvevők társas-lapon küldtek „Szívélyes bajtársi üdvözlést a vezetőség minden tagjának és a B.L. szerkesztőségének a Csendőrnapi bajtársi összejövetelről” — a helyszínről 19 aláírással. (L.v.Br.)

Amerikai Egyesült Államok

Cleveland (Ohio). A Magyar Csendőrök Családi Közössége 1976. év végén is megrendezte szokásos Szilveszter-estjét a belváros egyik szállodájának újra dekorált hatalmas báltermében. A vendégsereg ebben az évben nem érte el az előző évek 600-650-es látszámát, aminek oka, hogy a meghívók technikai okok miatt kissé későn kerültek kiosztásra. Még így is alig maradt üresen egy-két asztal. A hangulat és tánckedv olyan emelkedett volt, hogy a kitűnő Hegedeős-Megay szalonzene-karnak alig volt imitt-amott pár perc pihenője. A buffet-ben cigányzenekar húzta a szebbnél szebb magyar nótákat.

Ejfélkor a közönség elénekelte az amerikai és a magyar Himnuszt,

mely után pezsgősorsolás fokozta a kedélyeket. A Buffet-t az idén a Soltay táncegyüttes tagjai szolgáltatták, mely kolbászos bablevesével, paprikás csabaijával, tüneményszámba menő szendvicseivel és tortáival minden igényt kielégített. A magas hangulat és jókedv illusztrálására szolgáljon még az, hogy a zene kétszeri meghosszabbítással reggel 1/2 5-kor is szólt és a parkettet még akkor se akarták otthagyni a jókedvű, táncoló párok. A siker — amiről az egész városban beszélnek — a kiöregedés miatt ritkuló és mindig kevesebb számú rendező bizottság és Molnár István bs. elnök érdeme, aki fáradtságos, de jó munkát végzett. Köszönet Neki érte. (M.L.1977.I.21.)

Lake Geneva (Wisc.) Kiss Sándor főtörm. bs. betegsége, mások elköltözése folytán a bajtársi élet igen lecsökkent. „Így a Csendőr napot szűk családi körben tartottuk meg. Lélekben, gondolatban otthon voltunk Magyarországon, s gondolatban végigjártam azokat a helyeket, ahol valamikor megfordultam. 32 év telt el azóta, hogy Hazánkat el kellett hagynunk, hol eleink éltek és haltak. Emléküket őrzik a hosszúfűrtű szomorú füzek és a magyar temetők elmaradhatatlan őrtállói az akácfák.” (J.P. 1977.II.15.)

Chicago (Ill.) A csoporthoz tartozó bajtársak 1976. XII. 12-én tartottak összejövetelt egyik bajtárs házában, aki egy újabb operáción esett át a közel múltban — szerencsésen. Eljöttek ez alkalomból az elhunyt bajtársak özvegyei, tartván változatlanul a régi kapcsolatot. Hiányzott körükből Kiss Sándor főtörm., a csoport vezetője, akit betegsége akadályozott a megjelenésben. Kiosztásra került a B.L. a vendégek egy kellemesen és meghitt hangulatban eltöltött este emlékeivel távoztak a házigazda kedves vendégszerető otthonából. (N.N. 1976.XII.14.)

New York (N.Y.) A csoporthoz tartozó bajtársak a Csendőr napot mindnyájan „szűk családi” körben ünnepelték meg. Hála a jó Istennek szerencsésen átvészelték az ott átvonuló influenza járvánt. A csop.vez. csatloltan küld 25.00 dollárt az 1977. évi B.L.-re és az adminisztrációs kiadások fedezésére azzal, hogy a központi ügyvitel segítségére is fog későbbben valamennyi dollárt küldeni. (T.A. 1977.II.17.)

New Brunswick (N.J.) Helybeli csoportba tartozó bs-aink az 1977-es Csendőrnapot 1977. III. 5-én szombaton este tartották meg a Szt. László teremben. A jelentős minden évben megtartott társadalmi összejövetel koktail partyval kezdődött, melyhez a csendőr-asszonyok izletes tepertőspogácsát, sós rudacsakákat sütöttek, s kínálták szeretettel a vendégeknek, mely a vacsora sikerét rögtön bebiztosította. Megjelentek az egyházközségek vezető lelkészei, sőt Trentonból is egy másik ref. lelkész házaspár. Az ünnepi beszédet a csoportvezető, Horváth Sándor zls. bs. mondta. Megemlékezett az utolsó években a Várban végbement udvarlakai őrsváltásról, melyet 48 óráig a Csendőr napon a mi bajtársaink adták, és állták a vártát és fejezték ki a Testület hűségét és szeretetét az Államfő személyén keresztül a Nemzet felé. A műsor után adta át a MKCsBK Vezető bs. Dicsérő Elismerését a csoportvezetőnek Szilágyi Dezső hu. örgy. tiszteletbeli csendőr bs-unk, melyet a bs-ak és a vendégek osztat-

lan szerencsekívánatai követtek. Kb. 190-en vettek részt a vacsorán a bajtársak és hozzátartozók, s azok vendégei. A sikeres est megrendezésében mindannyian kivették részüket, Földes Domokos, Zimonyi Vendel, Szücs Balázs, Burján Károly, Tóth István bs-akkal az élen valamint példás együttműködéssel segített Kerekes János volt alhdgy. fia és felesége. Az előfizetésekből és a Csendőr nap bevételéből 270.00 dollárt küldöttek be a B.L. kiadási költségeinek fedezésére. (H.S. 1977.II.15.)

Kanada

Toronto (Ont.) Torontói csoportunk 1977. I. 8-án rendezte meg szokásos évi Csendőr-bálját a Kanadai Magyar Kultúr Központ-ban. Mind a rendezés, mind a hangulat, valamint a megjelent 350 bajtárs, hozzátartozó és csendőrbarátot tekintve ez az összejövetel az eddigi legsikeresebb volt a torontói Csendőr-bálok történetében. Az „International” magyar tánczenekear remekelt. A bál sikerének alapja csendőr asszonyaink közreműködése volt. A rendező gárda és Dr. Szalontai Sándor az élen fáradhatatlanok voltak. Munkájuk eredménye volt a jó hangulat és az igenszép anyagi siker is. A tiszta bevétel — mely megközelíti a 2,000 dollárt — sorsáról a tavaszi közgyűlés fog határozni, melynek a magyar intézmények támogatása hatáskörébe tartozik. (v.K.K. 1977. I.13.)

A Csendőr napi megemlékezést torontói bajtársaink 1977. II. 19-én este tartották meg hozzátartozóikkal és barátaikkal együtt emlékvacsora keretében a Town & Country étterem emeleti bankettermében. A közel 200 személyt kitevő közönség soraiban képviseltették magukat san franciscói, montreáli és dohányvidéki bajtársaink is. A vacsora után az ünnepi műsort a kanadai és magyar zászlók bevonulása nyitotta meg 4 fő egyenruhás, csendőr díszőrség kíséretében, mely után a Himnuszok eléneklése következett. A megjelenteket Dr. Szalontai Sándor g.fhdgy. bs. csoportvezető köszöntötte, akik az emigráció 32-ik évében is ragaszkodásukról tettek tanúságot és ápolták a Csendőr összetartást. Az élvezetes és látványos műsorszámokat Erdélyi Rózsával az élen Toronto fiatal magyar művészei adták, míg az ünnepi beszédet Dr. Zsigmond András mondta. A közönség hálás tapssal jutalmazta a szavalatot, táncot, énekszámot, a Kodály táncegyüttes toborzóját és Andrásovszkyné szívhez szóló magyar nótáit. A zongorakiséretet v. Hamvas József adta, míg a zárószavakat v. Kövendy Károly szds. bs. mondta el. Szép folyékony magyarsággal konferált Radványi Zsuzsika. Az eddigi legsikeresebb, legmeghatóbb ünnepi műsorról és múzeumi kiállítással megrendezett Csendőr napot Dr. Szalontay Sándor csoportvezető és a rendező bizottság rendezték. A tartalmas műsorra, zászlóink megjelenésére, az improzálás egyenruhás talán hihetetlennek is tetsző, régi, fegyelmezett díszőrségre s a Himnusz hangjaira egyik vendég bs-unk felesége így emlékezett vissza: „Azt hiszem a magyarok Istene azért teremtette segítőtársul a csendőrt, mert Ő nem tud mindenütt egyszerre ott lenni”. Lelké-

szek is megemlékeztek a Csendőrnapról és hősi halált halt bajtársainkról febr. 27-én megtartott szentmisén illetve istentiszteleteken. (v.K.K. 1977. II.)

Welland (Ont.) Niagara félszigeti csoportunk 1977. II. 13-án, vasárnap, 3 órákor ünnepelte meg bajtársi körben Wellandon, az Önképzőkör helyiségében. A más években szokásos emlékvacsoráról pár éve már le kellett mondani, mert már nem tudták megoldani ráfizetés nélkül. Így az Önképzőkör irodahelyiségében jöttek össze. Tizennégy bs. volt jelen. Máté János v. törm. csop.vez. röviden megemlékezett; a háborúban internáló táborokban és a közbiztonsági szolgálat teljesítése közben Hősi halált halt bajtársáról, kik legdrágább kincsüket, életüket adták a Hazáért, a magyarságért. A csoport 1 perces felállással áldozott emlékünek. Ezután a csp.vez. átadta Simon Imre őrm. bs-nak az MKCsBK Vezetője által igen eredményes csoportvezetői működésért adományozott Dicsérő Elismerését. A csop.vez. kérte Simon Imre bs-at, hogy ezután is folytassa sikerekben gazdag tevékenységét az összmagyarság javára. Az összes bajtársak örömeiknek adtak kifejezést afelett, hogy az MKCsBK Vezetője elismerésében részesítette kiváló bajtársunkat hosszú évek óta végzett önzetlen szolgálatáért.

A hivatalos rész befejezése után a beszélgetés a nyári piknikre telerődött, melyre szükségük van nemcsak azért, mert ilyenkor messze vidékről összejövő bajtársak találkozhatnak, hanem azért is, mert ott jön össze pár extra dollár sorsolásból, lángossütésből, melyből jut a B.L-re is, mellyel a bajtársak meg vannak elégedve. Miután két bs. is eladta farmját, ez évben új helyen lesz a piknik, melyet a csop.vez., már jó előre kiválaszt és megbeszéli a részleteket. Mindenki örömmel vette tudomásul, hogy a csoport létszáma 2 bs-sal megnövekedett. A csoport egy összegben küldötte el 1977-re hozzájárulását 180.00 dolláros pénzes utalványon. (M.J. 1977.II.15) (Ugyancsak beérkezett 24.000 dollár lapzártáig.)

Victoria (B.C.) Az ország legnyugatibb tartományában működő csoportunkhoz tartozó bajtársak 1977. II. 12-én, szombaton gyűltek egybe Urbin János cső.bs. vendégszerető házána, hogy megemlékezzenek a Csendőrnapról. v. Hangódi János alhdgy. csop.vez. méltatta az évforduló jelentőségét, beszélt elesett és a háborúk óta elhunyt bajtársaink teljesítményeiről és fejezte ki együttérzését börtönben és kényszermunkatáborokban slynlődő bajtársaink és azok szenvedő családtagjai felé. Állástfoglaltak a szabad világban szétszórtan élő bajtársak és azok hozzátartozóival való kapcsolat további fenntartása mellett még anyagi áldozatok árán is. Végezetül mindannyian elküldötték jókívánságaikat a Vezetőségnek további munkájuk elvégzéséhez azzal, hogy valamennyien remélik, hogy Ügyvezető bs. ez év nyarán őket fogja meglátogatni. (v.H.J. 1977.II.26.)

Calgary (Alberta) Csoportunk 1976. XI. 26-án az Árpádházi Szt. Erzsébet magyar plébániatemplom Szt. István termében rendezte meg hagyományos Katalin bálját, mely minden évben érdeklődéssel várt zenés, táncos összejövele a csoport tagjai, hozzátartozói és barátainak. Jelen voltak a testvér bajtársi egyesületek vezetői is. A rendező bizottság Dr.

Fabó Károly bs. csop. vez. vel az élen érkezésükkor egy szál rózsával lépte meg az érkező Katalinokat. Vendégeik a fiatalisággal versenyt táncoltak. A modern és felejthetetlen régi táncok egymást követték. A szünetben az egyházközség ifjúsági csoportja magyar táncokat mutatott be, színes, eredeti népviseletben. Az izletes buffét elkészítését és árusítását a csendőr asszonyok végezték, vendégszerető készséggel Karancz Jánosné rendezésében. A szép erkölcsi és anyagi sikerrel végződő est rendező bizottságától a vendégek éjfél után vettek búcsút az együttlét kellemes emlékeivel.

1976. XII. 18-án az MHBK helyi csoportjával közösen rendezte meg csoportunk ugyancsak a Szt. István termében Szt. Borbálára való emlékezés mellett Karácsonyi vacsoráját. A hagyományos Borbála tekercset Radnóthy Károly bs. olvasta fel, melyet a közönség elismerő tapsai többször szakítottak meg. A vacsora keretében Zsitvay Sándor bs. MHBK csoportvezető mondott beszédet a Karácsony jelentőségéről és a bajtársi együttműködés további ápolását kérte. A bajtársak és barátai a fehér asztal mellett sokáig beszélgettek el közös emlékeikről. A sikeres est rendezői a csoportvezetőkön kívül a bajtársak voltak, akik az izletes vacsorát elkészítették.

Calgary (Alberta). A csoporthoz tartozó bajtársak az ezévi Csendőrnapi megemlékezés keretében 1977. II. 5-én d.e. 10 órakor ünnepi misén vettek részt az Árpád-házi Szt. Erzsébet r.k. plébánia templomban. A szt. misét Ft. Molnár István plébános, valamint Ft. Horváth Miklós mondták. Szentbeszéd keretében Ft. Molnár elmondotta, hogy minden hatalom Istentől való, s így a m.kir. Csendőrség is az államhatalmat Istentől származó jog alapján képviselte. Példának állította oda a csoport tagjait a hívek elé, akik több mint 30 év után is megemlékeznek volt Testületükről, s a legnagyobbat és a legtöbbet a szt.mise áldozatot ajánlják fel elesett és elhunyt bajtársaik lelkiüdvéért, megtartván a szép ősi szokásokat. A Himnusz eléneklése után a magyar Hősi Emlékre Dr. Fabó Károly csop. vez. helyezte el a koszorút, majd a temetőben látogatták meg az elhunyt bajtársak sírjait s helyezték el az emlékezés virágait. A Csendőr napi zártkörű díszében II.6-án a Palliser Nagyszálló felső emeleti különtermében 56-an vettek részt a bs-ak, hozzátartozóik, vendégeik, valamint a testvér bs-i egyesületek vezetői. A megjelenteket a csoportvezető bs. köszöntötte, majd Ft. Horváth Miklós mondtotta el az asztali áldást. Az ünnepi hangulatban és környezetben Dr. Kiss Gyula bs. mondott rövid pohárköszöntőt, fölhíván a bs-ak figyelmét a közösen vállalt munka további közös végzésére, hogy ha majd „százéves születésnapunkon még egyszer fel kell sorakoznunk, senkise hiányozzék!” Az ebéd elfogyasztása után a csoportvezető bs. a vendég vitéz Duska László szds. a MHBK központi vezetőhelyettesét kérte föl az ünnepi beszéd elmondására. V. Duska bs. hivatkozott a csendőrség és a honvédség kapcsolatára, mely egyidős Testületünkkel, hiszen alapfeltétel volt a csendőrséghez való felvételhez, a katonai szolgálat letöltése, tisztes iskola, mely után következett a még szigorúbb követelményeket tartalma-

zó csendőr iskola. Kapcsolatunk az emigrációban megerősödött. Számos vezető tagja a MHBK-nak csendőr bs., s ezeken a helyeken az együttműködés kifogástalan. Idézett Ausztráliai élményeiből, hol 1976-ban sok csendőr bajtárssal volt alkalma találkozni.

vitéz Duska László vk. szds. Közösségünk tiszteletbeli tagjának átadja az MKCsBK jelvényét Keresztes Lajos főtorm. ügyvezető a Csendőrnapon.

Poharát a további együttműködésre üritette. A megjelentek lelkes tapssal fogadták v. Duska szavait, kit Ügyvezető bs. köszöntött 65. születésnapja alkalmával, majd pedig átadta a MKCsBK Vezetőjének oklevelét, mellyel tiszteletbeli csendőrként a Közösségbe fölvette. A testvér bajtársi egyesületek vezetőinek üdvözlő szavai az Ügyvezető bs. zárta be a Csendőr napi megemlékezést. A bajtársak és vendégeik a késő délutáni órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban.

1977.III.11-én tartotta meg a csoport tisztújító közgyűlését. A csop.vez. megnyitó szavai után v. Balogh József bs. csop.vez. helyetes és pénztáros ismertette két évi működésüket, mely mind a bajtársi együttműködés szempontjából, mind annak erkölcsi és anyagi eredményét tekintve kiváló és igen eredményes volt. A csop.vez. már korábban tett javaslatára a közgyűlés az évi előfizetéseken felül az MHBK-val közösen rendezett vacsora bevételéből 292.00 dollárt adományozott a B.L. kiadási költségeire. A külön hozzájárulásért a B.L. főszerkesztője mondott köszönetet. Működési idejük lejártával a lelépő csop.vez. és helyettesének a közgyűlés ugyancsak egyhangúan Karancz János örm.bs-at, aki több ízben volt már csoportvezető, választotta meg, míg helyettes és pénztárosnak általános bizalom megnyilvánulása folytán újraválasztotta v.Balogh József fhdgy. bs-unkat. Végezetül a közgyűlés az 1976.XII.2-iki határozata alapján a csoport tiszteletbeli tagjaként fölvette néhai Barabás Zsigmond cső.főtörm. fiát, Dr. Barabás Árpádot, Keresztes Lajos cső.főtörm. fiát. ifj. Keresztes Lajos csendőr hozzátartozókat, valamint Sárközi Kálmánt a helybeli magyar és egyközi közösségi életben hosszú éveken át kifejtett önzetlen és igen lelkes munkásságáért, mindhárman Calgary-i (Alberta, Kanada) lakosokat. (K.J.)

A magyar élet eseményei világszerte

Ausztrália és a szigetek

Wau (Papua New Guinea). 1975. XII. 3-án másfélszáz vendég jelenlétében ünnepélyesen avatták föl a Wau-i Élettani Intézetét és nevezték el Dr. Szent-Ivány József és felesége Lakatos Mária-ról a hosszú éveken át a kutatásban, helyben és külföldön kifejtett tudományos munkájuk elismeréseképpen. Dr. Szent-Ivány bs., akit 65. születésnapján ért ez a megtiszteltetés, Szent-Ivány Józsefnek, a Felvidéki Magyar Párt 1938 előtti prágai országgyűlési képviselőjének fia. Az intézet alapkövét Dr. Szent-Ivány bs. helyezte le 1974-ben. 14 éven át végzett kutatómunkájáról 57 értekezést tartott nemzetközi kongresszusokon és írt cikkeket is. Felesége szintén résztvett a kutató munkában és ezenkívül férje és más biológusok tanulmányainak és könyveinek illusztrációit készítette.

Ünnepi beszédet Dr. K. Lamb az egyetem természettudományi karának dékánja mondotta, felszólalt Dr. Moynigan a Washington-i (D.C.USA) Smithsonian Intézet direktora. Végül Dr. Grossit, a Dr. Szent-Ivány Intézet igazgatója díszkötéses emlékkönyvet adott át az ünnepeltnek, benne 130 a világ minden tájáról érkezett tudós, kolléga és kutató gratuláló leveleivel.

(Adelaide-i Magyar Értesítő, Ausztrália, 1976. ápr.)

Délamerika

Buenos Aires (Argentina). A délamerikai II. Cserkészkerület 5 Buenos Airesben működő csapata Olivos-on, a három millió lakosú főváros egyik szép városrészében felavatta a Rákóczi Cserkészházat. Az avató beszédet Nt. Hefty László kerületi parancsnok mondotta, ismertette a Nagy Fejedelem életét, kinek rodostói lakóházából egy követ is elhelyeztek az új Cserkészházban. A magyar Cserkész Szövetség elnöke Dr. Némethy György, valamint Bodnár Gábor üv.elnök levélben illetve táviratban fejezték ki szerencsekívánataikat. A „házépítő” Zombory István öreg-cserkész köszönetet mondott mindazoknak, akik adománnyal, anyaggal, vagy munkával járultak hozzá az építkezés sikeréhez. Szt.mise illetve istentisztelet után a megjelentek díszében vettek részt. (M.C.s.Sz. 1977.jan.hó.)

Európa

Bécs (Ausztria). A Bécsben megjelenő „Magyar Hiradó” 1976. évi szeptemberi száma „A Comaneci botrány” címmel cikket közöl, melyet kiemelten az alábbiakban közlünk:

A 14 esztendőes Nadia Comaneci, „Románia csillaga” egymaga hármat nyert Montreálban a négy román aranyérem közül és ezzel alaposan hozzájárult ahhoz, hogy Románia a nemzetek versenyében előkelő helyezést érjen el. Nadiát a világlapok a dicséretök tömegével halmozták el, hogysisne, a tornászversenyek történetében még nem volt rá példa, hogy egy versenyző hétszer kapjon legmagasabb elismerésként a bíraktól 10 pontot. Ilyesmi a híres szovjet, japán és cseh versenyzőknek sem sikerült még soha.

Kérdezzük azonban: mennyivel kisebb volt a győzelem értéke és Bukarest büszkesége, ha nem hamis név és hamis nemzetiség alatt futtatják az olimpiáson a tüneményes tehetségű tornászleányt, hanem becsületes családnéve Kemenes Anna neve alatt? Az általa szerzett aranyérmeket és pontokat akkor is Románia Javára könyvelték volna a sport annalesei és a nagy nyilvánosság, de az erdélyi magyar kisebbség is büszkén tekinthetett volna Montreál felé, nem pedig keserűen, hiszen Erdélyben bizonyára mindenki tudta, hogy Károlyi Béla tréner tanítványa, aki csodálatba ejtette a világot, nem román, hanem elorzott magyar. Politikának is jobb lett volna meghagyni a valódi nevét és nem Comanecinek hazudni a Kemenes és Nadiának az Annát: rá lehetett volna mutatni a világ előtt, hogy annyira nem nyomják el az erdélyi magyar kisebbséget, hogy tehetségeiket is csatasorba állítják, ha kell, hiszen egyformán polgárai ők Romániának, a tagadhatatlanul román Ilje Nastase csakúgy, mint az erdélyi magyar lány, Kemenes Anna. De éppen ezzel a csalással bizonyították be milyen elszánt és megátalkodott ellenségei ők a magyarságnak, milyen vakmerő nacionalista politikát

follyat Bukarest a magyar kisebbség megsemmisítésére, beolvasztására illetve eltüntetésére.

A Comaneci ügy nem csekélység, amely fölött kézlegyintéssel napirendre lehet térni. Élesen világít rá mindarra, ami Erdélyben történik. Nemrég a magyar kultúrájukat, a magyarság múltját lopták el rendeletileg, most már a magyar tehetségeket, az élő embert is . . . Ideje volna, hogy Bukarestben felülkerekedjék a jobb belátás és rátérjenek a nemzetiségekkel való bánásmód helyes útjára. (k.gy.)

München (Nyugatnémetország). Az 1975-ben Helsinkiben (Finnország) 35 ország államfői és képviselői által aláírt Helsinki-i Egyezmény felülvizsgálata fog bekövetkezni ez év júniusában Belgrádban (Jugoszlávia). A Szabadszéli Magyarok Világkongresszusa és az Egyes kontinentális szervezetek közös beadványt terveznek benyújtani a szólás-, sajtó-, gyülekezési szabadság, a vallás szabad gyakorlata és az eszmék szabad áramlásának megsértéséről. Ide tartozik a nyugati sajtótermékeknek Magyarországra való beengedése is. Hasonló akció indult meg Prágában (háromszázan írták alá a „Charta 77”-et) Lengyelországban, sőt Oroszországban is, hol bizottságokat alakítanak és ostromolják kormányaikat az emberi jogok megszegése miatt. A szabadszéli élő magyarságra hárul az a feladat, hogy adatokat gyűjtsön és szolgáltatson a belgrádi konferenciára. Az adatokat sürgősen kérik a következő címre: Európai Kongressz Freier Ungarn, Postfach 208, D-8000 München 44, West Germany. (Nemzetőr, 1977. Febr.)

Amerikai Egyesült Államok

Fillmore (N.Y.) A Magyar Cserkész Szövetség 1976 évi augusztus második felében rendezte meg az évenként megismétlődő vezetőképző táborát 300 cserkészfiú és leány részvételével a Sik Sándor cserkészparkban. Legtöbben az északamerikai magyar lakta városokból jöttek, de Európa, Délamerika és Ausztrália is elküldötte képviselőit, ami komoly előkészületet kívánt, anyagilag is. Az öt világrészben élő 5,000 cserkész részére felavatott 24 cserkésztestvér és 42 segédtestvér és 124 fiú, leány és kiscserkész őrvezető azt mutatja, hogy a magyar cserkészlet fejlődésének

fontos mérföldkövéhez érkezett. A Bodnár Gábor est. irányításával működő vezérkar új fiatalok bekapcsolásával a magyar szellemi életbenmaradásért komoly eredményt mutatott föl. „Valóságos magyar Renaissance — szellemi megújulás” — szögezte le Dr. Béky Zoltán ref. püspök, aki mint vizsgabiztos maga is megjelent a táborozás alkalmával. A magyar írás és olvasás, magyar történelemben és irodalomban való jártasság fontos pontjai voltak az akadályversenynek, melyben 50 őrscserkészei bizonyították be felkészültségüket.

Az egyik első díjat nyert KOBRA őrscserkészei, középen Földesi József öv., előtte vándordíjat tartja Dolesh gy. (Képes Magyar Újság, 1976. IX.)

New Brunswick (N.J.). 1976. IX. 26-án a Szt. László templom melletti Mindszenty Square-n leleplezték Mindszenty József bíboros, hercegprímás első szabadtéri szobrát ugyanazon helyen, ahonnan 3 év előtt első amerikai szentbeszédét mondotta. A szobor, mely életnagyságban, állva, főpapi öltözetben mutatja, Varga Ferenc floridai (USA) szobrászművész alkotása. A bevezető imát Dr. Béky Zoltán ref. püspök mondotta, majd leleplezte Brendán J. Byrne New Jersey állam kormányzója. A szobrot

George W. Ahr trentoni püspök áldotta meg. A szobor Dr. Füzér Julián plébános és az egyházközség tagjai fáradthatatlan gyümölcseként születt meg (Képes Magyar Világhírő, 1976. XII.)

Cleveland (Ohio, USA). A XVI. Magyar Találkozót a IV. Magyar Kongresszus keretében az Árpád Akadémia rendezésében 1976. XI. 26—28-ig tartották meg a Plaza Hotel termeiben. Az összejövétel célja a magyar szellem, a magyar lélek, a magyar művészetek ápolása, a magyarság értékeinek, hagyományainak megőrzése, más anyanyelvű barátainkkal való megismertetése, az ifjúság tájékoztatása, öntudatának erősítése.

Kb. 500 személy jött össze, hogy meghallgassák a magyar sorskérdések ismertetését világviszonylatban, a kiváló szakelőadásokat, művészeinket és végignézzék az értékes anyaggal izlésesen összeállított kiállításokat. Megjelent a kongresszuson többek között vitéz Ághy-Asboth Zoltán cső. ezds., aki magas kora és nem kifogástalan egészségi állapota ellenére változatlanul állandó résztvevője és támogatója az egyetemes magyar célokat szolgáló összejöveteleknek.

A gazdag program levezetője Laurisin Lajos volt. A megnyitó előadást Dr. Somogyi professzor, az Árpád Akadémia főtitkárának beszéde vezette be. Az Erdélyi Anket-on Dr. Szakáts Istvánné, Zolcsák István és mások is ismertették Erdély történelmének fontosabb szakaszait és jelen helyzetét. Mérnökeink kiváló előadásai mellett Dr. Kondray Gergely ifjú sebész az orvostudomány körébe tartozó értekezését adta elő. „A magyar könyv és a művészei” c. kiállítás előkészítésében Kossányi József és Gyimesi Kásás Ernő jártak elől. Szeleczy Zita, Ambrózy Pál, vitéz Németh, Dr. Molnár Zsigmond, Koréh Ferenc, valamint a művész-est többi kiváló szereplője, tehetségük legjavát adták. A Szent László Társaság és Rend évi beszámolóját vitéz Baranchi Tamáska Endre cső. szds. tartotta és végezte az új tagok beiktatását. Ott voltak az ifjú generáció tagjai, akik példás lelki és szellemi felkészültséggel állanak ki, hogy fajtánkat helyes megvilágításba hozzák a befogadó országokban.

Az Árpád érmeiket, díszokleveleket, okleveleket a díszvacsora keretében adta át a kitüntetetteknek Dr. Nádas János, az Árpád Akadémia elnöke, a magyar találkozók már évek óta fáradthatatlan megrendezője és lelke. A három napos kongresszus a gála bállal ért véget, melyet a „Regős csoport” „Tápei daru dübörgő” c. magyar tánccal nyitott meg. Fialtjaink olyan szemet és lelket gyönyörködtetően, annyi tüzzel és annyi bájjal táncolták, hogy a lelkes közönség hosszan tartó és megérdemelt tapsokkal jutalmazta a színpompás teljesítményt.

Az Árpád Akadémia összefoglaló kiadványa tartalmazni fogja az egész programot, ismerteti az értekezéseket, valamint azok neveit is, akik kitüntetések kaptak. Az Akadémia a fiatal magyar értelmiség jövő terveihez, magyar feladatainak ellátásához is gazdag anyagot gyűjtött. Külön megbeszélés tárgya volt az üzleti pályán működő, valamint a kereskedő, iparos és munkás magyar ifjúságnak a magyar közösségbe való bekapcsolása. Ha az idő elérkezik, büszkén állhatnak az őrsgváltás elé. (D.I.)

New Brunswick (N.J.). A helybeli Magyar Egyházak és Egyesületek Bizottsága a magyar összejöveteleket összehangoló csúcsszerv elnökéül 1977-re Horváth Sándor zls. bs-unkat választották meg. Az új elnök és bizottsága már III. 13-án vasárnap műsoros „Március 15-iki” ünnepélyt rendezett a Szt. László teremben. Kb. 4-500-an vettek részt a hozzáértő módon megrendezett, változatos műsort adó sikeres ünnepélyen. (H.S.)

Kanada

Toronto (Ont.). A Kanadai Magyarok Szövetsége, a kanadai magyar egyházak és egyesületek csúciszerve, melynek a MKCsBK is tagja, 1976. IX. 22-én tartotta igazgatósági ülését a Magyar Házban (840 St. Clair Ave., West.). Dr. Nagy György elnök bejelentette, hogy a montreáli (Quebec) magyarság vezetői nem vettek részt az olimpiai vacsorán, de nem volt képviselő a szövetséges kormány részéről sem. Az olimpikonokkal azonban felvették a kapcsolatokat, akiknek megmutatták a magyar egyesületeket, templomokat és magyar vezetésű éttermeket. Nadia Comaneci minden ellenkező híresztelés ellenére magyar, Kemenes Anna. Gyergyószentmiklósról telepítették ki a családot. Nt. Fejér L. társelnök bejelentette, hogy az Ontário-i tartományi kormány 3 millió dollárt utalt ki a nemzetiségi csoportoknak történetük megírására. Javasolja, hogy a magyarság a többi nemzetiségekhez hasonlóan vegyen részt a multikulturális ünnepeken, hol kiállítási tárgyak bemutatása nagyszerű alkalmat ad kultúránk, hagyományaink, művészeink ismertetésére. (v.H.J. 1976. XII.1.)

Winnipeg (Manitoba). Mindössze két évvel ezelőtt emlékezett meg az emigrációs magyar sajtó alapításának 50. évfordulóján a kitünően szerkesztett, nagyformájú, hetenkint kétszer megjelenő Kanadai Magyar Újságról és gratulált általános elismeréssel. Ez volt az a magyar újság, mely különösen az I. Világháború után kivándorolt magyarokban tartotta az anyanyelvet, ápolta ősi hagyományainkat és kultúránkat. A lapnak 1927 óta munkatársa, 1939 óta pedig felelős szerkesztője, majd kiadója 1976-ig vitéz Nemes Gusztáv szkv. fhdgy. volt. 1899-ben született, a nagyváradi hadapródiskolát végezte, 1917-ben zászlós. Az olasz frontra került, hol hadifogságba esett, de 1919-ben hazakerült és belépett a nemzeti hadseregbe. 1925-ben vándorolt ki Kanadába, két évig farmon dolgozott Saskatchewanban, majd Winnipegre (Man.) költözött, s átvette a Kanadai Magyar Újság szerkesztését. 1941-ben megírta Kanada történelmét, 1963-ban elnyerte az Ethnic Press Award-ot, a nemzetiségi sajtó-díjat. 1970-ben az Árpád Akadémia lapszerkesztő és hírlapkiadó osztályának tagja majd elnöke lett. Magyar téren legnagyobb érdeme, hogy a II. Világháború kitörése után a K.M.U-ot valamint a winniepei m.kir. Főkonzulátus anyagát is kézben tudta tartani. Kijárta, hogy minden március 15-én az angyalos címerrel díszített magyar zászló az akkor legmagasabb

épületen, a Winnipeg Free Press tetején egész napon ki volt tűzve. Nyolc évig volt a winniepegi egyházak és egyesületek közös bizottságának elnöke. Minden magyar megmozdulás lelkes támogatója volt, több egyetnek munkás tagja. Vallásfelekezetre való tekintet nélkül támogatott minden magyar egyházat és egyházi törekvést. A winniepegi magyar katolikus újraéledés és az azzal kapcsolatos papkérdés, később pedig a templomépítés egyik leglelkesebb támogatója a református Nemes Gusztáv volt. A sport életben is élen járt. Winnipegben szervezője volt a Vívívó Egyesületnek melyben maga is vívott, s később edzője lett.

Az utolsó években a Kanadai Magyar Újság már nehézségekkel küzdött, hogy előfizetőit és olvasóit kiszolgálja. Az infláció mellett óriási méretű adóemelés, városi adóhátralék súlya nehezedett rá úgy, hogy hetenkint már csak egyszer tudott megjelenni. Ennek hatására előfizetői egy részét elvesztette és éveken át csak több ezer dolláros kölcsönökkel tudták a lapot kiadni. Ezenkívül betegségek is meglátogatták őket. 1976. VIII. utolsó péntekén megjelenő számban vitéz Nemes Gusztáv bs. főszerkesztő és kiadó elbúcsúzott. Hálás köszönetet és elismerését fejezte ki honfitársainak, barátainak, hűséges támogatóinak, önzetlen külső munkatársainak, tudósítóinak és nem utolsósorban a két áldozatos, szorgalmas több évtizedes munkatársának, Nagy Pálmának és Wenzel Károly nyomdásznak. A legrégebbi nemzeti érzésű kanadai újság ezzel a múlté. Legyen ez figyelmeztetés azoknak, akiknek lelkében még él az anyanyelv, nemzeti múltunk szeretete, de elengedik fülük mellett újságjaink kiadóinak kérő segélykiáltásait és közönyükkel hozzájárulnak ahhoz, hogy a magyar lelkiismeret a magyar szó, a magyar irodalom, a magyar iskolák hangja lassan teljesen elhalkul még a szabad világban is. Igaz elismerés és nagyrabecsüléssel búcsúzunk vitéz Nemes Gusztáv bs. főszerkesztő-kiadótól és munkatársaitól. (F. J. 1977. II. 17.)

Hamilton (Ont.). A város magyar csúcsszerve, a Kultúrbizottság 1977. II. 2-án tartotta tisztújító közgyűlését. Az új vezetőségbe pénztárnoknak megválasztották Enyedy László főtörm. bs-unkat. Az új elnök ismertette a jövő évi tervet, melynek keretében felkérte Deme Lajos szds. bs-unkat a Március 15-iki ünnepélyen március 13-án az ünnepi beszéd elmondására. (Magyar Élet, 1977. II. 26)

Hamilton (Ont.). A R. K. Magyar Egyházközség új nagytermének elkészülte után 1977. I. 16-án került sor a főbejárat teljes oldalfalát betöltő „Ecclesia” c. mozaik leleplezésére. A magyar és egyháztörténelmi jelképekből álló 8.5 láb magas és 15.5 láb hosszú kompozíció Nyilasi Tibor műve. A műalkotást az Art Gallery igazgatója leplezte le és a megyéspüspök szentelte fel, beszédében kijelentve, hogy Hamilton városa gazdagodott egy emlékművel. Az ünnepség után a Nőszövetség adott fogadást, s a vendégek megtekintették Nyilasi Tibor képkiállítását. Az új nagyterem felépítése a plébános, valamint Seregélyes Márton főtörm., világi elnök, továbbá a hívek közös munkájából született meg. (D. L. KMU. 1977. II. 27)

Az MHBK calgaryi (Alberta csoportja 1976. XII. 12-én a Palliser Nagyszálló báltermében ünnepelte meg alapításának 25. évfordulóját. Zsitvay Sándor bs. csoportvezető köszöntötte a meghívott vendégeket és ismertette az elmúlt 25 év kimagasló eseményeit. Az ünnepi beszédet az est fővédnöke Kálnoki-Kiss Tibor bs. északamerikai földrészvezető (Cleveland, Ohio, USA.) mondta, kit Fülöpp József bs. kanadai főcsoportvezető mutatott be. Felszólaltak még Csizmazia Lajos bs. a vancouveri (B.C. Kanada) csoport vezetője, Keresztes Lajos bs. a MKCsBK ügyvezetője, Magas István bs. a M.Sz.H.V.Sz. alelnöke, valamint Németh Sándor bs. a cserkészcsapatok parancsnoka. Zárószavakat mondott, egyben útmutatást a jövőre v. Duska László bs. a MHBK helyettes központi vezetője. Másnap a szt. misét Ft. Horváth Miklós bs. az MHBK 26 éven át tagja mondta a szentbeszéddel együtt. A Hósi Emlék megkoszorúzása, banffi (Alberta) kirándulás este jól sikerült Cserkész-bál, ott a MHBK „Vadrózsa” tánccsoportjának magyar táncbemutatója tette teljessé a sikeres megemlékezést. A két napot betöltő összejöveleteket az előkészítő bizottság, valamint Zsitvay Sándor bs. csoportvezető rendezték.

Az MHBK (Calgary, Alberta) csoport február 12-én tartotta meg 21-ik gála-bálját, mely ismét a város magyarságának kiemelkedő társadalmi eseménye volt. A magyar motívumokkal feldíszített Calgary Inn Nagyszálló báltermében a vendégeket Zsitvay Sándor bs. csoportvezető fogadta. A bált The Hon. Ralph G. Steinhauer Alberta tartomány kormányzója, tiszteletbeli bálelnök nyitotta meg. Több közéleti vezető személyiség között mint tb. védnökök vettek részt az estélyen J. A. St. Aubin tábornok állomásparancsnok, J. M. Roy kanadai királyi csendőr főhadnagy. Részt vett a MKCsBK vezetősége képviselőiben Keresztes Lajos bs. MKCsBK ügyvezető, valamint Magas István bs. a Magyar Szabadságharcos Világszövetség alelnöke. A bál egyik védnöke volt a MKCsBK calgaryi csoportja. A bál a magyar fiatalság seregszemléje volt. Az elsőbálosok keringőjét 17, a díszmagyaros illetve atillás palotást 16 pár táncolta és a szünetben magyar táncbemutató volt. A szép erkölcsi és anyagi siker a 20 fős bálbizottság és Zsitvay Sándor bs. csoportvezető érdeme.

Calgary (Alberta). A Magyar Szabadságharcos Világszövetség helyi csoportja a magyar egyházi és világi egyesületek támogatásával és részvételével 1976. XI. 17-én tartotta meg „Festival of Freedom '76” névvel emlékünnepejét a magyar szabadságharc 20. évfordulójával kapcsolatban a Jubilee Auditoriumban, a tartományi nagy színház és hangverseny palotában. Az emlékest fővédnökségét Kanada volt miniszterelnöke J. G. Diefenbaker vállalta. A magyar egyesületek ifjú és lelkes tánccsoportjai mellett felvonultak az újkanadai bulgárok, csehek, szlovákok, kelet-németek, ukránok, horvátok, esztek, lettek és lengyelek küldöttségei és résztvettek táncokkal, énekekkel, bemutatókkal a látványos és változatos műsorban. Bemutatásra került Mindszenty bíboros életéről szóló film és vetített képek. Magyar táncokat mutatott be eredeti ruhákban az MHBK „Vadrózsa” tánccsoportja. Az ünnepi beszédet Calgary város déli részének országgyűlési képviselője mondta. Az estnek

külön jelentőséget adott az ún. rabnemzetek képviselőinek zászlóikkal való felvonulása, miközben a műsorvezető ismertette az illető ország területét és lakóainak számát. Az 1,100 főt meghaladó közönség — anyanyelvre való tekintet nélkül — megérdemelt tapsokkal jutalmazta a szereplők színes, látványos és művészi műsorszámait. Az estet Magas István a rendező bizottság elnöke zárta be. Az emlékest a kanadai, majd a magyar Himnusz eléneklésével ért véget.

Calgary (Alberta). A Széchenyi Társaság 1965 óta hív minden magyar származású egyént, hogy segítsen abban a munkában, melyet magyarságunk, szellemi kincsünk és gazdag történelmi örökségünk megtartásával indítottak. Minden nemzet lelke a nyelvében, irodalmában, történelmében és művészetében él. Ha ezeket elhanyagoljuk, elsorvad a lélek és velük együtt meghal a nemzeti szellem is. Nem lenne teljes egyházaink, magyar egyesületeink nyelv és irodalmát tanító iskoláinak munkája, ha nincs egyetemi tanszék, ahol magyar tudományos továbbképzés és hiteles állásfoglalás áll rendelkezésére a tanulni vágyó fiatalságnak. Ezért küzd a Széchenyi Társaság, hogy Kanadában, a torontói (Ont.) egyetemen — mely tanulmányi sikon a legbővebb választékot nyújtja és környékén él a kanadai magyarságnak több mint a fele — a magyar alapítványi tanszékét felállítsa. A Társaság 1976. december 31-én kelt 26. sz. jelentése szerint a Bank of Montrealban nyitott hosszú lejáratra kihelyezett számláján 143,561.00 dollárral rendelkezik és 58,500.00 dollárt tart nyilván kötelező ígéret alatt. Bírja a kanadai kormány ígéretét, hogy „dollárt a dollárért” alapon megadja azt a juttatást, mely a tanszék felállításához szükséges. A Társaság 1977. február hóban kelt új Memorandumát The Honourable J. W. Pickersgill Kanada volt bevándorlásügyi minisztere fogja a kormány elé terjeszteni, aki 1956 után személyesen utazott Bécsbe, hogy 30,000 magyart hozzon Kanadába és juttasson letelepedéshez és segítette őket munkaalkalomhoz és boldoguláshoz. (1977. II.14. J.W.P.)

Edmonton (Alberta). A Magyar Szabadságharcos Világszövetség helyi csoportja 1976. X. 16-án tartotta meg az egyházi és világi egyesületekkel karöltve emlékestjét a magyar szabadságharc 20. évfordulója alkalmával. A nagyszámú ünneplő közönség soraiban több kanadai közéleti személyiség mellett megjelent a város polgármestere, J. Kroll ezds. a helyi légi erők pk.-a, és F. Hammon tü.örgy. Az ünnepi beszédet Magas István bs. a Szövetség alelnöke mondta angol nyelven. Utána a polgármester és többen a meghívott hivatalos vendégek közül fűztek pozitív gondolatot az ünnepi beszédben elhangzottakhoz. Az ünnepség befejező részeként Ft. Gombos atya, plébános áldotta meg az emigrációs Vándorzászlót a felsorakozott zászlóanyák jelenlétében. (M.I. 1976. II. 11.)

Európa

Mariazell (Stájerország, Ausztria). 1977. V. 21 és 22-án ismét nagy zarándoklat lesz. Felavatásra kerül a keresztút 15 stációja. A X. stációt Mindszenty hercegprimás és a többi sok magyar mártír emlékének fog-

ják szentelni, a mi Hőseinknek is, hiszen az egyház után Testületünknek van a legtöbb mártír halottja. A rózsafüzér X. titka „Akit érettünk keresztre feszítettek”. A stáció a magyar címerrel lesz díszítve és a kőtáblán a következő felírás lesz olvasható: **Mindszenty József a vértanú magyar hercegprimás valamint a II. Világháború és az 1956-os Szabadságharc áldozatainak dicső emlékére. Állították a menekült magyarok.** Az ünnepélyt a Mindszenty Emlékbizottság rendezi. (Címe: D-8 München, 81 Oberforinger Strasse 40 West Germany). A költségek 25,000 DM-t tesznek ki, hozzájárulást a bizottság szívesen fogad. (MKCsBK 231.)

A Stájerország-i magyarok küldöttsége Máriazellben a Paneurópa Mozgalom zarándoklatán menetben a Bazilika felé. Elöl egy „vén csendőr” a grázi Christiana Hungária egyesület zászlajával. 1976. X. 2-án.

Bajtársi hírek

Pápai Istvánné:

A szerző cserkésztestet és csapatparancsnok Adelaide-ban S.A, Ausztrália, Varga István főtörm. bs-unk leánya: Varga Mária

Október

Emlékezzünk október huszonharmadikára,
Nemzetünk dicső nagynapjára.
Húsz kalendáriumot írtak már azóta,
Húszszor zöldelt újra a magyar róna.

A harcoló ifjú, meglelt ember már,
Meséli fiának, hogy harcolni nem volt kár.
A szabadság sajnos hamar elmúlt,
De hőstettünkön a világ bámúlt!

Teli tüdővel szívtuk a szabadlevegőt,
Szívünkre öleltük a rabságban szenvedőt.
A sár és az arany külön vált,
Magyar lett az is aki a másik oldalra állt!

Fiatalok álltak a tankok tetején,
Nagy lyuk tátongott zászlójuk közepén.
Egymás szemében boldogságot láttak,
Mert zászlójukból idegen címet vágtak.

A népnek az volt szíve vágya
Hogy fehér kenyér kerüljön asztalára.
Mikor kalapját levéve gyermekének vágja,
Ne titokban keljen a keresztet írni rája.

A magyar az igazságáért miért kilincsel?
Kezén — lábán a nehéz bilincsel.
Legyen aki meghallgatja fájdalmát
És számon kéri mások gazságát!

Nem akarták a más földjét elvenni
Csak az ezeréves tulajdont szabaddá tenni.
Hogy a népnek zöldeljen a határ,
És szabad legyen, mint a madár!

A sok magyarnak, kinek kifolyt akkor vére,
Most ott fent Csaba királyfi a vezére.
Testük csendes temetőben porlik,
Sírjukon, csak vadrózsa nyílik.

Most vándor magyar! én Tehozzád szólok,
Az Istenre kérlek, ne feleddkez Róluk,
Hajtsd meg a fejedet minden októberben,
Imával koszorúzd őket a szívedben.

Ifjuságunk az élen

„Szittyá táncosok” (St. Catharines, Ont. Kanada). A Niagara vízesés fenséges látvány a téli hónapokban. A fákra és bokrokra fagyott jégpálcikák egy tündérmeséből idevarázsolt üvegországra emlékeztetnek. Hasonlóan valószínűtlen és megragadó, amit a híres vízeséssel szemben épített szálloda csillogó báltermében látunk. A környék magyar ifjúsága ünnepélyes fekete „Bocskay”-ban, illetve színpompás díszmagyarban Palotás-t táncol.

A St. Catharines-i Magyar Kultúregyesület keretében működő „Szittyá táncosok” szomjasan szívják magukba a szüleik által átmentett magyar kultúrorökséget. A kisebbek magyar dalokat, játékokat és egyszerűbb falusi táncokat a nagyobbak a különböző magyar vidékek nehezebb táncait tanulják. Ezek a gyerekek iskolákban és nemzetközi ünnepségeken kanadai és amerikai közönség előtti szerepléseikkel komoly elismerést szereznek a magyar névnek. A buffalói egyetemen a magyar cserkészekkel együtt tartott előadásukért kitüntetésben részesültek. Meghívást kaptak a televízióra és a torontói „Pontozo”-n a „Szittyá lányok” megnyerték a legszebb magyar viselet díját, a saját maguk által hímzett gyönyörű kalocsi ruhájukért. A Passaic-ban tartott északamerikai magyar táncversenyről feledhetetlen emlékekkel és tele lelkesedéssel jöttek haza. Ott a „legtöbbet ígérő táncsoport” díját kapták, s a magyar táncnak, dalnak, versnek, zenének, a magyar falu művészetének más csoportok által bemutatott hallatlan változatossága, gazdagsága, mély nyomot hagyott rajtuk.

Jó érzés, hogy mindez a kanadai és az ontáriói kormány erkölcsi és anyagi támogatásával történik. Örömmel tapasztaljuk, hogy ez az ország elvárja a fiataloktól, hogy büszkék legyenek arra a lelki örökségre, amit a szüleik messze tengeren túlról hoztak magukkal. Ez az ország tudja, hogy a gyökértelen ifjúságban nem lehet megbízni! Támogatnak minket, hogy hidat építsünk kultúrkincseinkből az ún. „Generation Gap” fölé, a Magyarhonból elmenekült idősebbek és az itt felnövő ifjúság közé. Tudják nagyon jól azt is, hogy mindazok, akik tisztelik saját múltjukat, azok megértőbbek, barátságosabbak és nagylelkűbbek más népek kultúrájával szemben is. Ennek az aláfestésére szeretnék egy kis történetet elmondani.

A „Szittyá táncosok”-at meghívták a Kingston (Ont.) város által rendezett olimpiai vitorlásversenyekkel kapcsolatos ünnepekre szerepelni. Az autóbussz felét a Hamiltonban csatlakozó szlovák táncosok töltötték meg. Az olimpiász színhelyére vezető út alatt az ifjúság úgy összebárátkozott, hogy másnap, mikor egy kingstoni gazdag szlovák moteltulajdonos meghívta a szlovák táncosokat ebédre, azok csak azzal a feltétellel fogadták el a meghívást, ha a magyarokat is magukkal vihetik. A szlovák házigazda igaz „magyar” vendégszeretettel látott mindenkit a lakomára. A sors úgy hozta magával, hogy ugyanaz nap este 300 mf. utazás és egy másik szereplés után a Port-Colborn-i magyar református egyház hívta meg vacsorára a magyar táncosokat. Ezúttal a magyar gyerekek kérték a magyar lelkészt, hogy magukkal hozhassák a szlovák ifjakat is. A nap befejezése egy rögtönzött magyar táncmulatság volt a templom pincéjében, ahol a szlovák gyerekek megtanultak csárdásolni. Nézve a ragyogó, jókedvű fiatalságot, rádöbentem, hogy milyen keveset is tudok én a szlovákokról (azonkívül, hogy jól tutajoznak, vadkörtét esznek és egyik nagy érdemük, hogy a legnagyobb magyar költő édesanyja Hruz Mária volt). Mikor azután ezek a kedves szlovák gyerekek udvariasan, magyarul kimondott „köszönöm szépen”-nel sorra elbúcsúztak tőlünk, elgondolkoztam, hogy lehet az, hogy nekem Kanadába kellett kijönnöm, hogy életemben először, szemtől-szembe találkozzam otthoni ezeréves északi szomszédainkkal.

A „Szittyá táncosok” támogatására egy „Himző-kör” alakult a magyar édesanyákból és nagylányokból. Egy művészelelkű magyar asszony rajzai alapján jelenleg a fiú táncosok ingeire hímezik a gyönyörű kalocsai virágokat. „Öreg Szittyá”. (1977.II.25.)

Farkas Mária Magdolna, melbournei (Victoria, Ausztrália) lakos, Farkas József csendőr bs. és felesége leánya 1976. XI. hóban kitűnő eredménnyel leérettségizett Melbourneban, felvették az egyetemre, melynek bölcsészeti karán 1977. III. 14-én kezdi meg tanulmányait. Angol nyelv és irodalomtanárnak készül.

Szabó Krisztina Calgary-i (Alberta, Kanada) lakos, Szabó Gellért hdgy. bs. és felesége leánya az Alberta-i Egyetemen (Edmonton, Alberta), 1977-ben 8 félév után különleges tanári oklevelet (B.Ed. in Sp.Ed.) nyert kitűnő eredménnyel, mely hallásban visszamaradottak tanítására képesíti. Jelenleg tanít Calgaryban.

Ifj. vitéz Tassányi József (Sydney, N.S.W., Ausztrália) a jezsuiták közepliskolájának kiváló tanulója, a St. Leonard-i lakos vitéz Tassányi József főtörm. unokája New South Wales államban ifjúsági kardvívó bajnokságot nyert. (v.T.J. 1977.I.4.)

Örömmel és büszkén gratulálunk fiataljaink által elért szép eredményekhez, s kívánunk további előrehaladást és szép sikert mindnyájuknak.

Tagfelvétel, kitüntetés, elismerés, képesítés, megbízás.

Kitüntetések átadása a budapesti Csendőr laktanyában 1940-ben.

A Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség Vezetője
1977. február 14-én, Csendőr napon

az MKCsBK 25 éves Jubileumi Emlékérmét a kardokkal adományozta **néhai vitéz Taby Árpád** m.kir. ny. testőrőrnagynak, aki 1925—1927-ig a m.kir. Csendőrségnél, **vitéz Ilinkay-Eggenhofer Dezső** tart. m.kir. mérnökszázadosnak, aki négy évig a müegytemi csendőr zászlóaljban teljesített szolgálatot,

Dicsérő Elismerését fejezte ki
Közösségünk vezetése, illetve működésében végzett és igen jó példát mutató és igen eredményes szolgálataiért
vitéz Ághy-Asbóth Zoltán szkv. m.kir. csendőrezredesnek,
Lengyel Bálint szkv. m.kir. csendőralezredesnek,
vitéz Kövendy Károly m.kir. szkv. csendőrszázados Múzeumőr és levéltárosnak,
Dr. Szalontai Sándor szkv. m.kir. csendőr g. főhadnagy csoportvezetőnek,
Horváth Sándor szkv. m.kir. csendőrzászlós, csoportvezetőnek,

Simon Imre szkv. m. kir. csendőrőrmester, csoportvezetőnek.
Tiszteletbeli csendőrként a MKCsBK állományába fölvette:
vitéz Duska László szkv. m.kir. vk. százados Vitézi Rend Főkapitány-
helyettesét,
vitéz Ilinkay-Eggenhofer Dezső tart. m.kir. mérnökszázadost,
id. Németh Endre szkv. m. kir. honvédszázadost a Ludovika Akadémia
volt tanárát,
Gyimesy-Kásás Ernő, festőművész professzort, aki a műegyetemi csen-
dőrászlóaljban egy évet szolgált.

A Magyar Vitézi Rend Főkapitánya a Rend előterjesztésére 1976. de-
cember 13-án tartott törzskapitányi nagygyűlésén a Rendbe felvette és vi-
tézzé avatta

vitéz dr. Jani István szkv. m.kir. csendőrszázados, a MKCsBK Syd-
ney-i (New South Wales, Ausztrália) csoportjának vezetőjét. (v.D.L.)

A Szt. László Társaság és Rend Kormányzója a magyarságért, hagyó-
mányaink ápolásáért, valamint kiváló társadalmi szolgálataik elismeré-
seképpen 1976. évi június 27-ével a Rendbe fölvette az alábbi bajtársain-
kat és hozzátartozóikat:

László Domokos szds.
Rak Sándor szakv.
Molnár Bálint szakv.
Angyal Béla
Tavaszi József szakv.
Sárközi Kálmán
Dr. Szent-Ivány József

özv. Tar Józsefné, szül. nemes Tornonyosy Angela

özv. Vathy Józsefné,

Koroknay Sándorné, szül. Iván Jolánka,

Hangodi Istvánné,

1977. II. 19-ével:

vitéz Darabont Ferencné, szül. nemes Tardos Ilona

Pápai Istvánné, szül. Varga Mária.

(v.K.K.)

Jegenyés Pál főtörm. (Lake Geneva, Wisc. USA) bs-unk 1976. IX. —
1977. II. hó végéig elvégezte az öt tantárgyból álló Szentírás Levelező
Tanfolyam magyar tagozatát. Vizsga alkalmával 800 kérdésre adott vá-
laszai alapján kitűnő osztályzatot, elismerő dicséretet és díszokleve-
let nyert. Az egyik tárgy, az „Élet-Egészség” anyaga öregeknek és fia-
taloknak is egyaránt hasznos tudnivalókat ölel fel. (J.P. 1977.II.5.)

Az új tagoknak, csendőrbarátainknak, kitüntetett bajtársainknak
őszinte szerencsekívánatainkat küldjük és szívből gratulálunk.

Bajtárs!

Ne felejtse el, hogy az 1977. esztendő a tagtoborzás éve! Kutass olyan
bajtárs után, aki nem tagja Közösségünknek. Írd meg nevét és címét!
Minden volt csendőrnek itt van a helye.

Látogatás

Az MKCsBK vezetője 1976. IX. 3-án meglátogatta arnstorfi (Nyugatné-
metország) otthonában vitéz Kisbarnaki Farkas Ferenc szkv. vezds.
Urat, a Vitézi Rend főkapitányát. Az emigrációban élő több, mint 1000
csendőr bs. nevében köszöntötte és üdvözölte, s ugyanakkor átadta Neki
az MKCsBK 25 éves Jubileumi Emlékérmét (B.L. 1976/2. szám 61. oldal).
A Ludovika Akadémia volt parancsnoka és a volt akadémikus sok régi
emléket elevenített fel és meghitt bajtársi hangulatban telt el a nap a tör-
ténelmi ereklyékkel és emlékekkel gazdagon bővelkedő házában. (v.BTE
1976.X.9.)

Máthé János v. törm. bs (Niagara Falls, Ont. Kanada) a wellandi cso-
port vezetője 1976. VIII. hóban feleségével együtt meglátogatták Calgary-
ban Keresztes Lajos főtörm. Ügyvezető bs-at, hol a vezetőség több tag-
jával találkoztak és töltöttek el egy kellemes estét az Ügyvezető bs. ven-
dégszerető házában.

vitéz Ághy-Asbóth Zoltán ezds. úr Hales Corners-i (Wisc. USA) lakos
1976. július hó végén látogatást tett Kanadában, hol Torontótól (Ont.)
északra 200 km-re az őserdőben valódi csendőrijárőr jelentkezett nála. Ez-
redes Úr megatodva ismerte fel a járőrben a torontói csoport tagjait,
akik a Múzeumba visszaérkezve gondosan rakták vissza az üvegszek-
rénybe az emlékül őrzött egyenruhákat.

Születések, házasságok, gratuláció

Szombathy András és felesége, szül. Ordasi Évának Perthben (W.A., Ausztrália) 1976. X. 7-én Katalin Ilona leánya született. Az újszülött vitéz Szombathy Lajos János zls. bs-unok és feleségének negyedik unokája.

Fekete László és felesége szül. Pálffy Ágnes torontói (Ont. Kanada) lakosok leánya Ágnes Zsuzsanna — néhai Pálffy Sándor csendőralezredes unokája — és dr. Hortobágyi Gábor torontói lakos Torontóban, az Árpádházi Szt. Erzsébet plébánia templomban 1976. XI. 6-án házasságot kötöttek.

Vitéz lófő bikfalvi Darabont Ferenc szkv. m.kir. tüzérfőhadnagy, tb. csendőr, Belmont-i (Cal. USA) lakos és özv. vitéz Huszkay Lászlóné, szül. nemes Tardos Ilona azelőtt Csile-i (Délamerika) lakos Belmontban 1976. X. 1-én házasságot kötöttek.

Lévay Ferenc szkv. m. kir. csendőrorrmester és felesége szül. Markó Vilma, Queanbeyan-i (N.S.W. Ausztrália) lakosok leánya Júlia és a norvég származású Jan-Erik Aamodt Canberrában, a Szt. Péter evagélikus templomban 1977. I. 29-én házasságot kötöttek. Szerencsekívánatait személyesen fejezte ki mind a fiatal párnak, mind az örömszülőknek Antalffy Pál örgy., Lévay örm. volt elöljárója. (A.P. 1977. II. 8.)

Vitéz Király gyula ezds. úr, az MKCsBK örökös tiszteletbeli vezetője 1976. XI. 14-én tartotta 84. születésnapját Jundiai-ban (Sao Paulo közelében, Brazília, Délamerika) barátai, ismerősei, a Sao Paulo-i csoportunk

tagjai és azok feleségeinek jelenlétében. Ezen felemelő, szép megemlékezés alkalmából — melyhez a calgaryi csoport is elküldötte szerető bajtársi jókívánságait — a B.L. szerkesztősége is további jó erőt és egészséget kíván tiszteletbeli vezető bs-unoknak azzal, hogy adjon Neki a Mindenható még sok-sok esztendő örömben, boldogságban az Ő szerettei körében. (M.A. 1976. XI. 15.)

Vitéz Kovács István bs. (Lakewood, Ohio, USA), aki több történelmi tárgyú dolgozat szerzője, legutóbb gróf Teleki Blanka (1806—1862) a leánynevelés buzgó előharcosa életéről készült tanulmányát juttatta el a szerkesztőséghez, 1976. IX. 1-én töltötte be 90-ik életévét. Ezúton küldjük őszinte szerencsekívánatainkat és kérjük az Úristent, hogy adjon továbbra is erőt és egészséget idős Bajtársunknak, aki magas kora ellenére is példaadóan veszi ki a részét történelmünk nevezetes eseményeinek feldolgozásában.

MKCsBK 231. sz. bajtársunk, aki hosszú évekig tejüzemben volt alkalmazva, s az utolsó években a rheumát már kezeiben is érezte, s a vegyszerek gőzének hatására szemeivel is orvosi kezelésre szorult, 62 éves korában nyugalomba vonult. Utolsó munkanapján az üzem főnöke és igazgatója mondtak köszönetet lelkiismeretes és pontos munkájáért és állították példaképül az üzem 65 alkalmazottja elé. Emléül háromágú gyertyatartót és egy kristály ivókészletet kapott. Munkatársai ünnepélyt rendeztek tiszteletére, hol virágcsokorral és finom italokkal búcsúztak el tőle átadván neki egy 14 karátos aranygyűrűt. A B.L. szerkesztősége örömmel csatlakozik a gratulálókhoz és kívánunk bajtársunknak nagyon jó egészséget és erőt, hogy még sok éven át élvezhesse a nagyon is kiérdemelt nyugdíjat.

Borhi Ádám a New-York-i (N.Y., USA) csoport állományába tartozó bajtársunk 1977. II. 17-én megelőzőleg nyugdíjba ment. Kívánjuk bajtársunknak, hogy erőben és jó egészségben élvezhesse az elkövetkező esztendőket és élhessen most már akadálytalanul passzióinak, ha eddig mind ezekre alkalma nem nyílt. (T.A. 1977.II.17)

Erőt, egészséget és sok szerencsét kívánunk szeretettel az új házasoknak az örömszülőknek is. Egyben őszinte együttérzésünket fejezzük ki és gratulálunk idős bajtársainknak évfordulóik, illetve nyugdíjazásuk elérése alkalmából. Isten adjon Nekik továbbra is erőt és tartós egészséget.

Betegségek, felgyógyulások

Gaal Lajos (Sydney, N.S.W., Ausztrália) örm. bs-unok sikeresen átessett 1976. XI. hóban egy epemütéten. Otthon pihente ki az ezzel kapcsolatos fáradalmakat. Jól van. (T.Gy. 1976. XII. 12.)

Vitéz Polgári László örm. bs. (Kitimat, B.C., Kanada) felesége négy héttig volt kórházi kivizsgáláson Vancouverben, a St. Paul kórházban, honnan 1976. XI. 19-én bocsátották el. Azóta családi körben, ura és két leánya ápolása mellett egészsége javulóban van. (v. P.L. 1977.XI.22)

Vitéz Temesvári Márton (Nyugat-Németország) hdgy. tb. csendőr, utolsó felügyelőnk, vitéz Temesvári Endre vörge. fia 1976. őszén súlyos sérvműtéten esett át, azóta felgyógyult. (v. K.K. 1977. I.)

Lengyel Bálint (Nyugat-Németország) én kb. egy hónap óta minden nap jobban vagyok. Tegnapelőtt voltam ellenőrző orvosi vizsgán. A diagnózist még nem tudom, de biztosra veszem, hogy nem kell tovább marékszámra szednem a tablettákat és drazsákat. (L.B. 1977. II.23.)

Oláh-Sajti Lajos zls. bs-unk (Pert, W.A. Ausztrália) több mint 6 hónapja bőrbetegségben szenved, melynek neve „Psoriasis”. Orvosi vélemény szerint nem életveszélyes, nem ragályos, de kellemetlen. Kezdődik először a kézfejen, könyök, térd, hónalj és a derékon aluli testrésze is terjed folytonos bőrhámlásokban nyilvánul meg. Az ottani orvosok véleménye szerint a kór okozója ismeretlen. A betegség kezdete óta orvosi kezelés alatt áll, de a különböző krémek, tabletták injekciók, fürdők egyike sem segített és a továbbterjedést se tudta megakadályozni. Jelenleg bőrspecialista kezeli. A mende monda szerint a betegséget az agy termeli ki és az izgalmak nagyon hozzájárulnak annak terjedéséhez. Kéri bajtársait, hogy ha valaki tanáccsal, vagy felvilágosítással tudna segíteni ebben az ügyben, azt előre is köszöni és meleg kézszorítást küld cserébe. Címe: Mr. L. Olah-Sajti, 21 Sanderson Road, Lesmurdie, W.A., 6076, Ausztrália.

A szerkesztőség jobbulást, erőt, egészséget és teljes felgyógyulást kíván Bajtársainknak.

Nem felejtünk!

DR. PADÁNYI VIKTOR siremléke a melbournei temetőben.
Állította a halhatatlan magyarnak
a Victoria-i (Ausztrália) Magyar Szövetség
1964-ben.

(A B.L. 1976. évi 2. szám 33 oldalán írott cikk kapcsán)

1895—1976

Hódosy Pál rendőr vezérőrnagy, a m.kir. Rendőrség utolsó felügyelője, a 3.o.k.k. a hadi diszítmennyel és más háborús és béke kitüntetések tulajdonosa Oaklandban (Cal., USA.) 1976. XI. 13-án reggel 7 órakor, hosszú szenvedés után 81 éves korában elhunyt.

Érettségi után a Ludovika Akadémiára kérte felvételét, közben a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karára is beiratkozott. Hadnagyá avatása után Veszprémbe került, a 31. h.gy. ezredhez. Harcol az orosz, olasz és román frontokon. A háború harmadik évében tüdőcsúcshurutot kap, majd az első között jelentkezik a Nemzeti Hadseregbe. 1921-ben elvégezte a csendőrtiszti tanfolyamot, s Sárospatakra került, hol 1926-ig szolgált. Utána a B.M. VI. osztályvezető segéd tisztje, 1936-ban őrnagy, 1937-ben a budapesti I. ker. nyom. aloszt. pk-a. Részt vesz Olchváry-Milvius Attila és Mohácsi Lajossal Lengyelország-i kiküldetésben. 1940-ben Máramarosszigeten osztpk., innen Budapestre kerül, hol mint ezredes a Szabályzatszerkesztő és Tanulmányi Bizottság elnöke lesz. Egészségügyi és családi okokból 1943-ban nyugdíjaztatását kérte. Még egy esztendő se töltött polgári életben mikor visszatér a közbiztonsági szolgálatba, mint vezérőrnagy, a m.kir. Rendőrség felügyelője. Az össze-

omlás Németországban érte, hadifogságba került Cherbourg mellett Focarville-ben töltött másfél évet. Szabadulása után sok nélkülözéssel ment keresztül, míg családjával egyesülhetett. 1951-ben kivándoroltak Brazíliába, honnan 1964-ben jöttek át Kaliforniába, hol végleg letelepedtek. Itt 69 éves korában is nehéz munkát vállalt, hogy családját eltarthassa, s jövőjüket biztosítsa.

Elhamvasztás előtt búcsúztatása nov. 16-án volt, mikor is Dr. Hites Kristóf, O.S.B., a woodlandi Szt. Benedek-rendi gimnázium igazgatója magas színvonalú megható beszédben ismertette a mindenki által nagyra becsült „Pali Bácsi” életútját, küzdelmeit, örökké derülátó beállítottságát, hitét az erényekben és jócselekedetekben. Az MKCsBK és a volt m.kir. Rendőrség nevében Dr. Bányay László cső.szds. búcsúztatta. Elmondotta, hogy az elhunytat 35 évvel ezelőtt ismerte meg, aki akkor a Testületünk egyik közkedvelt, nagyra becsült törzstisztje volt, kinek életútja lépésről lépésre követte a magyarság történelmi kiszolgáltatottságának nyomvonalát. Fegyelmezett és példamutató magatartása mindenkiben az őszinte tisztelet és megbecsülés érzését váltotta ki. Olyan ember volt — mondotta a szónok — akit senkisé is tud és fog elfelejteni.

Koporsója körül, melyet az angyalokkal és Nagymagyarország címerével díszített hadilobogó takarta emlékül az I. Világháború harcaira, szép számmal jelent meg San Francisco Öbölvidék magyarsága, több bajtársa, kik felejthetetlen és a bűjdosásban is gondos előjárójuk emlékét kegyelettel zárták lelkükbe. Az egyszerű fakoporsó magába zárta történelmünk egyik viharos korszakának hagyományainkhoz hű harcosát. Engesztelő szt. mise áldozatot mutatott be az elhunyt lelkiüdvéért Dr. Miskolczy Kálmán piarista atya, valamint a vasárnapi istentisztelet keretében megemlékezett róla Nt. Nagy Pál János ref. lekipásztor. Gyászolják özvegye szül. hódosi Kiss Éva, két leánya, családjai, rokonsága, barátai, tisztelői és bajtársai. (Dr. B.L. Dr.n.B.A., v.D.F.)

Jónás Sándor, m.kir. csendőr főtörzsőrmester, a kassai kerülethez tartozó nyírmadai (Szabolcs vm.) őrs parancsnoka hosszan tartó rákbetegségben 1960. IV. 3-án meghalt. (T.I. 1976. XI. 18.)

Keki József m.kir. csendőr szakaszvezető, a nyírmadai őrsön teljesített szolgálatot, belső vérzés következtében a vásárosnaményi kórházban, 62 éves korában meghalt. Elhunyt bajtársunk Nyírmadán nősült meg és ott is lakott. (T.I. 1976. XI.18.)

Tar József m.kir. próbacsendő, aki 1922—1924-ig szolgált Testületünk-nél, Windsorban (Ont.Kanada) 1976. február 21-én 78 éves korában, szív-rohamban elhunyt. Leszerelése után vándorolt ki Kanadába, hol Peace River mellett, Északalbertában erdőirtásért 160 hold birtokot kapott. Nyugdíjba vonulása után Windsorban telepedett le. Életében sajnos nem volt tudomása a MKCsBK-ról. Gyászolják felesége született nemes Toronyossy Angela, okl. bába, valamint amerikai és Szatmár vm-i kiterjedt rokonsága. Hatalmas 190 cm. magas, erős férfi volt, aki négy fejsze-csapással kivágott egy 30 cm. átmérőjű fát. Egész életét majdnem végig távol a forgalomtól Peace Riverben élte le. (v.K.K. 1976. X. 31)

Horváth Károly torontói (Ont. Kanada) lakos, Dr. Horváth Sándor cső. szds. bs-unk fia gépkocsi baleset következtében Torontóban, 30 éves korában 1976. szeptemberében életét veszttette. Özvegye, két gyermeke, megtört szülei, három fiútestvére és bajtársai gyászolják. (v.K.K.)

Tóth Istvánné — Tóth Katalin, Tóth István m.kir. csendőr őrmester felesége Somerset-i (184 Harison St., N.J.) lakos hosszantartó fájdalmas betegségben a New Brunswick-i kórházban 1976. VII. 27-én 66 éves korában elhunyt. A szeretet kedves Feleség és Édesanya temetése VII. 31-én volt a Magyar Szt. László templomból. A temetést és a gyászmisét Máthé atya végezte. Gyászolják férjén kívül leányai Ragnóné, Tóth Terézia, DeWittné, Tóth Rózsika és családjaik, valamint közeli és távoli rokonai Magyarországon és Csehszlovákiában (T.I. 1976. XI. 27.)

Tézsla Mihály m.kir. szkv. csendőr őrmester a VIII. cső. ker. nyomozó alosztály állományában a szegedi Csillag börtönben még 1976-ban meghalt.

1894—1975

Vitéz Huszkay László m.kir. ezredes, 18 hadi és békekitüntetés tulajdonosa a Santiago-i vitézi szörvány hadnagya Santiagóban (Chile, Dél-amerika) 1976. VII. 1-én 81 éves korában elhunyt.

Budapesten született, 1894. III. 10-én. 1913-ban önkéntesnek vonult be az I.h.gy. ezredhez, hol elvégezte a tart. tiszti iskolát. Részt vett a galiciái és kárpáti harcokban, ahol megsebesült. 1915 elején a gorlicei áttörésnél

újából sebesül mint már szakasz és szd. pk. 1916-ban átkerül a hivatásos állományba, résztvesz a Brusylov elleni offenzívában, 1917-ben a románok elleni hadműveletben. Békebeosztásai során szolgál Nyíregyházán, Szegeden, Kiskunfélegyházán. 1932. X. 2-án vitézzé avatták. 1939-ben a József Nádor 2. hd.gy.e. III. zlj-anak pk-a. 1943-ban a 38. h.gy.e-del indul az orosz frontra, 1944. II. 9-ig mint ezredpk. partizánelhárítást lát el. Amerikai hadifogságból feleségével Chilébe vándoroltak ki, hol a nagy idegen tengerben nagyon nehezen éltek. Nemzete tragédiája, a sok sebesülés nagyon megviselték szívét. A két világháború sok küzdelmes időszakának, valamint szépen ívelő katonai pályájának egyetlen komoly maradványa: katonáinak mindenkor ragaszkodó szeretete maradt meg emlékként lelkében és a tudat, hogy hazafiúi kötelességét mindenkor becsülettel és hűséggel teljesítette. A csendőröknek nagyon becsülte. Santiagóban a Csendőr-napok szónoka volt. Mindszenty bíboros lelkiüdvéért mondandó gyászmisére készült, hová már nem jutott el. Még felvette díszegyenruháját, mikor szíve utolsót dobbant. Halála általános részvétet keltett. A Santiago-i német templomban volt felravatalozva, hol német pap búcsúztatta és adózott kegyelettel emlékének. Elhamvasztás után hamvait özvegye haza szállíttatta a családi kriptába. (v.D.F.)

Vitéz Bódy Vilmos szkv. m.kir. g.alezredes, aki utoljára a B.M.-ben a csendőrségi nyugellátási osztálynak volt a vezetője, 1970-ben Budapesten meghalt. Az elhunytban vitéz Bódy László csendőrbarát (Sydney, N.S.W., Ausztrália) bajtársunk édesapját veszttette el.

Merl Zoltán m.kir. szkv. hadbiztos őrnagy, csendőrbarát, Sao Paulóban (Brazília, Délamerika) 75 éves korában elhunyt. Temetése október 24-én számos ismerőse, sok barátja és Sao Pauló-i csoportunk tagjainak őszinte részvéte mellett történt. Feleségével együtt a csendőr csoport összejöveteleinek lelkes támogatója és résztvevője volt. (M.A. 1976. XI.15)

Özv. dr. Ángyán Béláné, szül. (Pauer) Pogány Józsefa, okl. óvonó, Ángyán Béla tiszteletbeli csendőr bajtársunk édesanyja Wildeben (Argentina, Délamerika) rövid betegeskedés után rák betegségben, 1976-ban, 84 éves korában csendesesen elhunyt.

Bajtársunk édesanyja a Várban, Budapesten született 1892-ben, ott töltötte rövid, gondtalan gyermekéveit. Édesapja Pauer Ernő a Kultuszminisztériumban volt oktató főtiszt. Három éves korában teljes árvaságra jutott, mikor is nagybátyja Dr. Pogány Frigyes későbbben helyettes kultuszminiszteri államtitkár neveltette. Keszthelyen nyert óvonői diplomát és Pançsován kezdte hivatását, honnan menekülnie kellett. 1919-ben a kommunisták halálra ítélték férjével együtt és csak a Nemzeti Hadsereg bevonulása mentette meg őket. Korán került özvegyeségre, 3 gyermekét kellett ellátnia. Utoljára Gyergyószentmiklóson tanított. Innen kezdve csupa futás, nélkülözés, izgalom volt az élete. Nagyon keményen kellett dolgoznia. Hihetetlenül erős lélekkel viselte a sors csapásait. Munkájának mégis meg lett a gyümölcse, mert utolsó öt évét boldogan, nyugodtan töltötte saját házában. Magas kora ellenére még rengeteg terve volt.

Márciusban kezdett gyengélkedni, s négy hónap alatt eltávozott. Az utolsó héten már csak csont és bőr volt. Járnai nem tudott, de nem maradt ágyban. Három nappal halála előtt még azt mondta fiának . . . „Milyen roncs lettem, csak lelkileg ne roppanjak össze.” Nem roppant össze. Halála napján, mikor az alattomos rák utolsó rohammal támadta a fájdalom döntötte ágyba. Fájdalomcsillapítót kapott és csendben elaludt. Gyermekait, akik már nem fiatalok, végtelenül szerette és még betegségében is nem önmagával, hanem azokkal törődött. A r.kath. egyház szerint temették el. Gyászolják gyermekei, azok családjai, rokonai, tisztelői az ország határain kívül is, akik nem tudtak eljönni és így koszorúmegváltással fejezték ki együttérzésüket. (1976. XII. 12. A.B.)

Özv. Szücs Jánosné szül. Szüts Jolán, néhai Szücs János m.kir. csendőr g. ezredes özvegye, gyémántdiplomás gyógyszerész Budapesten, 1976. X. 4-én életének 88. évében csendesen elhunyt. Búcsúztatása és a gyászmise október 13-án volt a mátyásföldi r.kath. templomban. Gyászolják a Szücs, a Szepsy Szüts és a Baranchi Tamáska családok. (VBTE).

Özv. vitéz Radnóthy Ferencné, szül. Hegedűs Margit, Radnóthy Károly szerző és költő Calgary-i (Alberta, Kanada) lakos édesanyja 1977. I. 24-én Calgaryban 81 éves korában váratlanul elhunyt. Komáromban született 1895-ben és 1956—1974-ig Montreálban (Quebec, Kanada) élt, azóta fiánál Calgaryban. Gyászolják négy fia és egy leánya, valamint két unokája, két dédunokája és testvére Magyarországon. Búcsúztatása I. 25-én, temetése I. 26-án ment végbe családjá, barátjai, tisztelői részvéte mellett.

Dr. vitéz Hertelendy Béla a volt Magyar Optikai Művek személyzeti osztályának vezetője, tiszteletbeli csendőr Ebensee-ben (Ausztria) 1975. IX. hóban 62 éves korában meghalt. Buda körülvárásakor vonult be katonának a gyár műszerészeivel együtt, kiknek mint rf-nélküli honvéd, parancsnoka lett. A harcokban kitüntette magát és beosztást kapott több csendőr alakulathoz. 1947-ben hagyta el Magyarországot és csatlakozott Salzburgban a cső. bs-akhoz, kiket igen megszeretett helytállásuk miatt. (Kiegészítés a Vitézi Rend tájékoztatása alapján egy korábbi B.K. hír kapcsán. v.K.K.)

Csomay Miklós m.kir. tart. repülő zászlós, okleveles mérnök és építész, több magyar és külföldi kitüntetés tulajdonosa, torontói (Ont. Kanada) lakos, 1975. XII. 23-án 73 éves korában hirtelenül és váratlanul elhunyt. Gyászolják felesége, szül. Frey Edit, barátai, bajtársai. Hamvait kívánságára Veszprémbe, a családi sírboltba szállították. (Özv. Cs. M.-né 1876. XII. 16)

Nagyréti János m.kir. csendőr törzsörrmester, a Szt. László Társaság és Rend valamint a torontói (Ont.Kanada) csoport tagja hosszú szenvedés után, rákbetegségben Torontóban 1977. I. 4-én meghalt. Többször szolgált a kenderesi örkülönítványban, miért is kormányzói kitüntetést kapott. Egyházának hűséges fia és buzgó presbitere volt. Búcsúztatása I. 6-án, temetése I. 7-én volt számos barátja és a torontói csoport bajtársainak részvéte mellett.

Vitéz Tasnádi Kovács György m.kir. vk. százados, a „Magyarok Mind-szentyért” c. mozgalom életrehívója, a magyar közösségi élet fáradhatatlan munkása 1976. VIII. 19-én Clevelandban (Ohio, USA) tragikus hirtelenséggel 63 éves korában elhunyt. Gyászistentisztelet volt lelkiüdvéért 1976. VIII. 29-én a református egyház szertartása szerint a Szt. Márk templomban, hol Nt. Elek Áron és Nt. Juhász Ferenc imáinak elmondása után a clevelandi magyarság nevében búcsúztatták el a magyar egyesületek képviselői. Gyászolják özvegye, szül. jászoknásági Berecz Judit, fia György, testvérei, kiterjedt rokonsága, barátai, tisztelői és bajtársai. (KMV. 1976. IX.12)

Özv. Remetey Józsefné, Ottilia Borbála, néhai Remetey József cső. alez. özvegye, orvosnő, az Ohio-i (USA) Orvosi Kamara és az Elmeorvosok Szövetségének, valamint a Magyar Orvosszövetségnek tagja, több magyar egyesület támogatója Clevelandban (Ohio, USA) 1976. szeptember hónapban, 66 éves korában agyvérzés következtében elhunyt. 1910-ben született és a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen nyert orvosi oklevelet. 1946 év végén érkeztek férjével Amerikába, hol odaadón segített a kivándorolt magyarokat az elhelyezkedés problémájában, mely kapcsolatot férjének 1967. III. 18-án bekövetkezett halála után is megtartotta. Halálhíre nagy megrendülést keltett mind amerikai, mind magyar körökben, elhunytat nagy emberi veszteségnek tekintik.

Gérus Istvánné, a hamiltoni (Ont. Kanada) MKCsBK csoportunkhoz tartozó Gérus István őrm. bs-unk felesége hosszú szenvedés után Hamiltonban 1977. II. 13-án meghalt. Elhunyt testvérünk a csoport zászlójának 1953-ban történt megszentelése és megáldása alkalmával a Zászlóanya tisztséget töltötte be. Temetése febr. 16-án a helybeli Kálvin János Magyar Ref. Egyház templomában két magyar és egy angol lelkész közös szolgálatával ment végbe a hamiltoni magyarság osztatlan részvéte mellett. A gyászszertartás alatt a koporsót a csoport gyászszalagos zászlója takarta. Gyászolják férje, tisztelői, s a hamiltoni csoport bajtársai és azok hozzátartozói. (E.L. 1977. II. 18)

Ham Lajosné, Erzsébet, a Melbourne-i MKCsBK csoportunk (Victoria, Australia) állományába tartozó Ham Lajos őrm. bs-unk felesége 48 éves korában szívrohamban 1977. I. 9-én hirtelen meghalt. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a Springvale-i temetőben. (A.P. 1977. II.8.)

Nt. Ruzsa Jenő ny.ev. lelkész, 1942- nyugdíjaztatásáig, 1969-ig a Hamiltoni Református Egyház lelképásztora (Ont. Kanada) számos magyar egyház és társadalmi közösség vezetője és támogatója Hamiltonban, hosszú szenvedés után 1977. I. 4-én 78 éves korában elhunyt.

Több mint négy évtizedes lelképásztori működését Kanada nyugati részében kezdte, s gyűjtötte az anyagot 1940-ben, Torontóban kiadott „A Kanadai Magyarság Története” c. könyvéhez, mely a kezdettől a II. Világháború végéig tárja elénk a letelepedés és boldogulás sok-sok emberi történetét. Könyvéhez Dr. Winter Károly rk. követ és megh. miniszter, m.kir. főkonzul Kanadában írt előszót, melyben többek között ezt mondja a szerzőről: „Művének megírását magyar fajtája és fogadott hazája

iránti szeretete sugalmazta. Régi magyar telepek, egyházközségek, iskolák, egyletek és újságok alakulása mind megannyi mérföldköve a kanadai magyarság történetének, melyből tanulságot és biztatást meríthet az olvasó." A mű II. kötete már kiadás előtt állott, mely napjainkig ölelte fel az emigráció történetét.

Már 1936-ban megindította a Kanadai Magyarok Szövetségének megszervezését, melyet országos szervezetté a calgaryi Bánffy Jánossal csak a II. Világháború után sikerült kiépíteniök, mikor a magyarok bevándorlása újból megindulhatott.

Élete végéig hű maradt hitéhez, hivatásához, régi és befogadó hazájához és forrón szeretett fajtájához.

Temetése jan. 7-én volt Hamilton és környéke magyarságának osztatlan részvétele mellett a Woodland temetőbe. Koporsójánál lelkésztestvére így búcsúzott tőle: „Nt. Ruzsa Jenő nemcsak gyülekezete híveinek, hanem az országnak és nekünk lelkipásztoroknak is lelkipásztora volt.”

Gyászolják özvegye, gyermekei, unokái, kiterjedt szép családja, barátai, tisztelői és igazi nagy családja, a kanadai magyar közösség. (D.L.)

Nagy Lajos szkv. m.kir. csendőr főtörzsőrmester az Innsbruck melletti Rinn-ben agyérelmeszesedésben, 75 éves korában 1975. VII. 9-én meghalt. A Testületnél mint öpk. teljesített szolgálatot a szigetvári szárny területén, különösen a bányatelepi őrsön igen jó eredménnyel. Az emigrációban sok időt töltött Innsbruck mellett az amerikai raktáraknál, mint öpk. Itt is mindenki szeretetét és tiszteletét vívta ki szolgálatának pontos és igazságos teljesítésével. (L.L.)

vitéz Erkel András m.kir. honvéd alez. — Erkel Ferenc unokaöccse —82 éves korában Vorarlbergben (Ausztria) elhunyt. (L.L.)

Értesítések

Könyvismertetések

A M.Kir. Csendőrség Oknyomozó Története. Rendíthetetlen szorgalmáról közismert, lelkes csendőr bajtársunk Szabolcsi R. Béla szds. komoly hivatali elfoglaltsága mellett Testületünket minden tekintetben átfogó és ismertető könyv szerkesztésén és összeállításán dolgozik már évek óta. Ez a hatalmas anyagot tartalmazó és így minden, a csendőrséget a kezdetétől, Napóleon zsandárságától kezdve érintő részt feltáró azt alapjaitól tárgyaló és így megőrkítő könyv, illetve a II. Világháború előtti időkkel foglalkozó 304 oldalnyi része már teljesen készen van.

A munka az események történelmi háttereit is tárgyalja az egyes intézkedések okait is megnevezi, illetve felsorolja. A forrásmunkák egy része otthonról került nyugatra, de a szerző személyesen is végzett kutatásokat a bécsi levéltárban, valamint több amerikai könyvtárban, köztük a Hoover Library-ben is, mely ma több mint egy millió könyvet és kéziratot tartalmaz. Ezt a könyvtárt Herbert G. Hoover amerikai elnök alapította az I. Világháború alatt, s az ottlévő tudományos anyag mind a háborúkkal, forradalmakkal és békével foglalkozik.

A csendőrség története 13 fejezetet tesz ki, melyhez hozzájön előzetes számítás szerint még újabb 80 oldalnyi 64 melléklet is. A szerző súlyt helyez arra, hogy a fontosabb törvények, rendeletek és forrásmunkák a könyv végén eredeti formában és teljes tartalommal szerepeljenek és így megmaradjanak az utókor számára. A fejezetek címei a következők:

I. Bevezetés, I. A zsandárság eredete és szervezete. III. A zsandárság elterjedése Európában, IV. Lombardia zsandársága. V. Az osztrák császári zsandárság. VI. Az erdélyi csendőrség. VII. A magyar csendőrség megalapításának körülményei. VIII. A M.Kir. Csendőrség megszervezése és kifejlődése. IX. A M.Kir. Csendőrség a II. Világháborúban. XII. Csendőrök a nyugati demokrácia szolgálatában. XIII. Csendőrök az emigrációban. XIV. A csendőrség emléktáblája. Itt szeretne a szerző megemlékezni a Testület felügyelőiről (Csáky, Koncz, Szahlender, Schill, Szinay, Folkusházy, Falta, Nemerey, Faraghó, Temesváry) valamint azokról, akik újításokat hoztak a Testületbe (Pinczés, Olchváry-Milvius). Ha ezekkel kapcsolatban a bajtársak tudnak bármi közlésre érdemes adatot, kéri a szerző, hogy küldjék be a B.L.-nek, mely továbbítani fogja.

Ugyancsak fel akarja a szerző sorolni a „Csendőr karrierék”-et is, azon bajtársaink teljesítményeit is, akik befogadó országuk tudományos, gazdasági, üzleti, vagy sport életében értek el kimagasló eredményeket és kaptak érte elismerést. Ezek, ha megfelelő adatokat kap, szintén bekerülnek röviden a könyvbe.

Mivel a könyv kinyomtatása az USA-ban tetemes összeget, mintegy 6-8,000 dollárt tenne ki, kérjük az ezen ismertetést olvasó, a világ min-

den táján szétszórta élő bajtársainkat, hogy tudakozódjanak lehetőleg magyar könyvek kiadásával foglalkozó nyomdánál, hogy mibe kerülne a könyv ottani előállítására, ha a szerző későbbi döntése és számítása szerint 1,000, vagy 1,500 példányban kívánna kihozni. Szíves értesítést kér ugyancsak a B.L. címére.

Ez a történelmi szakmunka később angol nyelven is meg fog jelenni „The Gendarmerie in Europe, the Hungarian case study” címmel. Ez fel fogja ölelni röviden a francia, spanyol, olasz és osztrák csendőrséget és részletesen fogja tárgyalni a magyar csendőrséget.

Az eddig elkészült 304 oldalas rész tanulmányozása után mondhatom, hogy ez az alapos, minden minket érintő részt tárgyaló, igen sok utánjárást igényelt munka megérdemli a legmagasabb dicséretet. A mű nemcsak egy a maga nemében különleges tanulmány, hanem érdekes, egyedülálló és értékes munka is, mely nemcsak minket csendőröket, de a régi Testülethez nem tartozó bajtársakat és a polgári egyéneket is érdekelni fogja. (M.L. 1977.I.21.)

A feldarabolt Magyarország. Írta Yves de Daruvár eredetileg „Le destin dramatique de la Hongrie” címen. Megjelent francia nyelven 1970-ben, a Trononi békekötés 50. évfordulójára. Kiadták Zolcsák István támogatásával Dr. Stankovich Viktor fordításában angolul a Nemzetőr és az Amerikai Magyar Szépművés Céh kiadásában Münchenben 1974-ben. Balogh József Luzern-i (Svájc) építészmérnök segítségével megjelent magyarul néhai Újvári Ferencné, szül. Rátz Lívia és Újvári Lajos fordításában 1976-ban.

Írója francia állampolgár, a Becsületrend lovagja, apja volt magyar katonatiszt, anyja francia. A könyv mindkét világháború után Magyarország rovására elkövetett történelmi, földrajzi, politikai és gazdasági igazságtalanságokat ismerteti. Mindvégig a magyaron kívül francia forrásokra támaszkodik és olyan idegen véleményeket ismerteti, melyek előttünk eddig ismeretlenek voltak. Követeli, hogy a népszavazás nélkül elcsatolt magyarságnak legalább annyi kulturális és vallási szabadságot adjanak, amennyit a magyar állam adott kisebbségeinek. Színes képek, nyomatok, térképek, gazdag felsorolása a felhasznált forrásmunkáknak egészíti ki a könyvet. A mű 1972-ben az Árpád Akadémia (Cleveland, Ohio, USA) arany érmével lett kitüntetve.

Kapható vászonkötésben, aranyozott felírással, portóval együtt 16.60 dollárért az alábbi címen: Mr. A. Simontsits, 4118 Ridge Road, Apt. 6. Brooklyn, Ohio, USA, 44144.

Zavaros évek. Írta Fiala Ferenc. Kiadó a Mikes Kelemen Kör, München, megjelent 1976-ban színes papírkötésben, a címlap Lehoczky György munkája. 288 oldalon. Kapható a szerzőnél a következő címen: 66 Saarbrücken, Am Hagen 9, West-Germany, vagy az amerikai kiadónál: Fabó László, 22 Hancock St. San Francisco, Cal., 94114 USA. Ára: 8.00 dollár hajópostával.

„Ebben a könyvben az író nem történelmet akart írni, csak a maga

magyar szemüvegén keresztül mint kortárs és szemtanú jegyezte fel a látott és átélt dolgokat, a trianoni katasztrófa óta napjainkig.”

A „Zavaros évek” 50 évet ölelnek fel Magyarország történelméből, amikor ismételtén lett áldozata a nyugat be nem váltott ígéreteinek. Hiába ígért az Atlantic Charter félelemnélküli életet a világ összes népei számára, az a mai napig se valósult meg. Ellenben Potsdam-ban kétfelét vágták Európát és szovjet érdekszférába utalták annak keleti felét, megtagadván tőlük az annyira hirdetett és más földrész lakói számára olyan készségesen védelt és kínált emberi szabadságjogokat. Ezzel elvágták a gazdasági alapon való továbbfejlődéstől azt az Európát, mely a klasszikus világ eszméit magáévá téve a keresztény kultúra bölcsője és majd 3000 éven át vezetője és tanítója lett. A kollektív Európát állították szembe önmagával, ahol a kultatás, a tudomány, a haladás jegyében találkoztak akadályoztatás nélkül az emberiség kimagasló elméi és építették a tudományt, nevelték az emberiséget a nemzeteken felül álló örök kultúrára. A II. Világháborúnak nemcsak Németország és volt szövetségesei lettek a vesztesei, melyeket bérbeadtak újabb előretöréshez. Az igazi vesztes a kiszolgáltatott Európa.

Ami azután következett, az már tragédia volt. Tragikusan fájdalmas olvasmány a magyarok eszköznek való felhasználása, hogy minél többet pusztítsanak el azokból, akik hűséggel dolgoztak a múltban, helyt álltak a jelenben és előrelátták a jövőt. Minden politikai felfogáson felül az író elvitathatatlan érdeme, hogy kemény tárgyilagossággal, de elismeréssel is emléket állít az I. Világháború romjaiból felépült Magyarországnak és bebizonyítja azt is, hogy az ország képes és méltó tagja az európai közösségnek, ahova tartozik, ahová — hisszük — visszatér, ha a tragikus évek elmúlnak.

Az író bátran, egyenesen, nyílt szókimondással írja le az eseményeket, melyeket átélt, melyek tudomására jutottak. Sok eddig nem hallott, nem olvasott adatot, nevet, időpontot felsorol, melyek gazdag anyagot szolgáltatnak majd egy szebb magyar jövő oknyomozó történetírójának.

Bolyongók. Írta Thierry H. Ilona. Kiadó: Napnyugat, Los Angeles (Cal. USA) 1976. Kemény szürke vászonkötésben, 166 oldalon. Ára: 8.00 dollár.

Az író Temesváron született, Erdélyben nőtt fel és 1944-ben menekült nyugatra. 1961 óta él Kaliforniában (USA). A Katolikus Magyarok Vasárnapijában, a Kanadai Magyarságban ír, mely 1975-ben folytatásokban hozta erdélyi beszámolóját. Tagja a Cleveland-i Árpád Akadémiának.

Novellás kötete a „Bolyongók” 25 elbeszélést tartalmaz, melyek egymástól független pillanatfelvételek az erdélyi és a szabadföldön élő magyarság életéből, de szerves egész is alkotnak. Megörökíti az elnyomás alatti és az idegenben felmorzsolódó magyarság sorsát. Elbeszéléseiben vele együtt átéljük 1930. május 10-ét, Temesvár elvesztésének 10. évfordulóját, majd a román nyelvvizsgákat. Meglátogatjuk Borbás Mihály honvédet a budapesti 205. Vöröskereszt Hadikórházban, vele érzünk, hiszen ő is hazavágyik, már érzi a karácsonyfa hangulatában a csiki feny-

vesek illatát, már látja édesanyja házát, az otthont, hova lelke elindul hazafelé . . . Azután elkísérjük az idegenbe szakadt magyart a menekült táborokba, a kivándorlás csalódásai, nyomorúságain keresztül az új megélhetésért folytatott küzdelemben, hol a szívós akarát, szorgalom és tehetség végül is eredményt hoz. A hazavágyás ellen azonban nincs orvosság. A honvágy elindítja az írókat hazafelé. Újra otthon van 1975-ben Temesvárott, hol olyan más már minden, hol nem akarják már megérteni a magyar szót, mert a kenyér, a megélhetés diktál. Elmegy Tusnádra, hol „ . . . a tő lent mélyen hallgat, a múltnak titkai mélyen beletemetve . . . ” Fialat magyar párral beszél, kikben él a magyar lélek, s az egyszerű megjegyzések lelkükbe markolnak. Az író, aki keresi a Rorate hangulatát úgy érzi, hogy csak a fényszórót kell, hogy más kezek irányítsák és akkor aki akarja, mindenütt megtalálja a szépet, a jót, a jövő nyugtató ígérését. Végül „Vakáció a Balatonon” egy felvonásos vígjáték, melyben a nyaraló szezonban pereg le a fiatalok élete szemünk előtt. Néha keserű humorral, néha találó megjegyzéssel illetik a „disszidensek”-et, de fölhalálják magukat, fiatalok, erősek, ügyesek, modernek és „ahogy lehet” élnek. Horváth Benedek írt előszót a novelláskötethez és illeti elismeréssel az író finom árnyalatokat kifejező leírásait, „ . . . melyekben hangot kap a múlt, de csak azért, hogy a jelen érthetőbb legyen.”

A M.Kir. Honvédség és Csendőrség tisztjeinek és hasonállásúaknak 1944. évi rangsorolása. Az Universe Publishing Co. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent 1976-ban. Az 1976. X. 26-án kelt értesítés szerint a Magyar Történelmi Kutató Társaság a II. Világháború idejéből származó eddig nyilvánosságra nem hozott bizalmas államfői és kormányintézkedések valamint miniszteri tárgyalásokat tartalmazó könyvsorozatot szándékozik kiadni. Ennek képezi első kötetét a fenti rangsorolás, 1,240 oldalon. Kapható: Universe Publishing Co., 185 W. Demarest Avenue, Endlewood N.J., USA 07631. Ára: 20.00 US dollár. (R.Gy.)

A száműzött bíboros. Írta Dr. Csónka Emil, az „Új Európa” felelős szerkesztője, az Új Európa kiadása 1976-ban. Szürke vászonkötésben, 328 oldalon, 24 oldalon 32 történelmi fényképpel, a művészi borítólapon Fésüs László tervezése. A könyv tartalmazza, amit a bíboros nem mondott el emlékirataiban, emigrációban eltöltött 3 és fél esztendejét. Végigkísérjük utazásain, látogatásain, végül Colombia fővárosába, Bogotába, honnan már betegen érkezett vissza Bécsbe. A könyv ismerteti a pápával való konfliktusát, majd dátumokat hoz a hercegprímás életéből, s a forrásokról szól. Megrendelhető: The Most Rev. Dr. József Jaszovszky, c/o St. Patrick Seminary, Middlefield Road, Menlo Park, Cal. USA. 94025.

Dr. Marina Gyula: Ruténsors — Kárpátalja végzete. Kiadta a Patria Publishing C. Ltd., 1977-ben 216 oldalon, könyvalakban, izléses puhakötésben. Az emigrációban az első és egyetlen Kárpátaljával foglalkozó dokumentáció. A szerző teológiai tanár, kanonok, a munkácsi g.kath. püspökség papja volt, maga is rutén. Különböző magas egyházi és világi

beosztásokban szolgált, személyes szereplője a kor eseményeinek. Hiánytöltő munkájának megírásával szolgálatot tett nemcsak az egyetemes magyarságnak, de a magyarsághoz hű jobb sorsra érdemes rutén népnek is. A munka először a „Magyar Élet” 1975—76 számaiban jelent meg folytatásonként. Kapható: A Magyar Élet Kiadóhivatalánál 6 Alcina Avenue, Toronto, Ont., Canada. M6G 2E8. Ára: 10.00 dollár.

„Kis testvéreim, magyar gyerekek” Szelezky Zita a volt Magyar Nemzeti Színház művésznője, csendőrbárát, összeállításában és kiadásában megjelenő legújabb lemezének tartalma művészi és technikai kivitelezésében ugyanolyan magyar és nívós, mint megelőző albumai. A legszebb magyar gyermekversek, altatódalok, mesék — színes csokorban, drága anyanyelvünkön. Kapható: Zita Lemezek 3475 La Sombra Drive, Hollywood, Cal. USA., 90068. Ára: 7.00 dollár. Szállítási költség 75 cent, külföldre 1.50.

A Múzeum hírei

Az 1976 évfolyamán az alábbi újabb emlékek és adományok érkeztek be melyeket a leltárba való bevezetés után ezúton is köszönettel nyugtáz a Múzeumőr:

Bogár Andor (Nyugatnémetország): Album és fényképek, egyesülete Szt. István zászlójának képe, különféle okmányok és naplók.

Ángyán Béla (Wilde, Argentína): Régi háborús közellátási iratok, német cenzúrán átesett belga levelezőlap, melyet 1939-ben küldött egyik rokona Gyergyószentmiklóásra.

Gyldenfalk Aage dán nemzetiségű csendőrbarát: A Heereskunde, német katonai szemle két száma, a volt közös hadiflottánkhoz tartozó „S.M.S. ZENTA” hadihajó egyik tengerészének sapkaszalagja.

Vitéz Darabont Ferencné, szül. nemes Tardos Ilona: Elhunyt első férje néhai vitéz Huszkay László ezds. zubbonya, tábori sapkája, 18 kitüntetése, azok oklevelei, utolsó kinevezési okmánya, olajfestmény arcképe.

Haralyi Fejér Károly: Csizma, lovaglónadrág és kották.

Noel Péter ok. mérnök, tiszteletbeli csendőr (Alberta, Kanada): Az Árpád Akadémia múlt évi ülésén a ráknak nagyfrekvenciás úton történő felderítéséről és kezelési lehetőségeiről tartott értekezésének egy példánya.

Dr. nemes Boross Andor rö.örgy., (Florida, USA): Rendőri atilla, zubbony, 11 rendőrségi okmány és 40 fénykép.

Keresztes György főtörm. (Arizona, USA) Apósának csendőrkori fényképe 1913 előtt.

Vitéz Ághy-Asbóth Zoltán ezds. (Wisc.USA): Egy honvéd bs-tól magyar gyalogsági Manlicher szurony.

Özv. Tar Józsefné, szül. nemes Tornyoassy Angela, windsori (Ont. Kanada) lakos, okl. bába, néhai Tar József prbcső. özvegye: Hímzett asztalterítőket és \$ 100.00-t.

Romhányi Ferenc honvéd szabadságharcos: \$ 70.00.

Fenyves Mihály örm: \$100.00. **Kozma Tivadar** (Kitimat, B.C. Kanada) csendőrbarát: \$ 100.00.

Vörös Imre örm. (Calgary, Alberta, Kanada) „Közbiztonságunk múltja és pandurkorom emlékei” c. puhakötésű, 155 oldalas könyvét. Írója Osváth Pál, Bihar vm. csendbiztosa. Kiadta a szerző Budapesten 1905-ben. (Kiértékelés alatt. Szerk.)

Krasznay Károly (Toronto, Ont. Kanada) 1940-es M.kir. Csendőrségi Zsebkönyvet. (1977. I. 8. V.K.K.)

Vitéz Erdélyi István pc.szds.: „Bazsalikom” c. öse, Erdélyi Zoltán könyvet, mely 1909-ben jelent meg és elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia aranyéremdíját. (v.K.K.)

Ignéczi András csendőrrokon: Szilágyi Sándor „A Magyar Nemzet Története” c. tíz kötetes munka III. kötetét.

Vitéz Darabont Ferenc és feleségétől 80 dollár, üvegszekrény vásárlására.

A látogatók száma elérte a 2,300 főt, az átvonuló szobákat több, mint 500-an vették igénybe. A Vendégekönyv az elmúlt évben is számos lelkes, értékelő és elismerő bejegyzéssel gazdagodott, melyek között az alábbiakat olvashatjuk:

T.S. (Islington, Ont. Kanada) „Gondos, sok munkával és izléssel összeállított gyűjtemény. Válgék dicséretére volt csendőreinknek.”

B.A. (Calgary, Alta., Kanada) „Gyönyörű és megható!”

T.I. (Montreal, Qu. Kanada) Köszönet a magyar csendőr és katonaszme ily csodás ápolásáért.

T.J-né (Windsor, Ont. Kanada) Otthon éreztem magam a mi csendőrjeink emlékei között. Add meg nekünk felséges nagy Isten, hogy mielőbb szabad legyen szent hazánk és ez a sok összegyűjtött ereklye hazakerüljön a budai Hadi Múzeumba.

M.J. (Montreal, Que. Kanada) Hosszú emigrációm során a hazáért még ily önfeláldozó bajtárssal még nem találkoztam. Az ereklyék igen meghatóak számomra. Büszke vagyok, hogy Veled egy fedél alatt lehettem, ezen ereklyék a magyarság és fajtánk büszkeségei.

M.S. és neje (Svájc, Európa) Nekünk, akiknek az itt látható tárgyak egy nem ismert, meglevénedett történelemkönyvet jelentenek, a nagy élményekért minden elismerésünk mindazoknak, akik ezt létrehozták.

v.K.Gy. (Németország, Európa) A magyar haza iránti hűséges szeretet példáját becsülve meghatótt lélekkel szemléltem az ősi föld, Hazánk emlékeit.

G.P. (Svédország, Európa) Köszönöm a csendőrlaktanyában történt tanyázást ami egy nagyon nagy élményt nyújtott számomra.

K.J. (Ausztria, Európa) A magyar hagyomány és katonai eszme fenntartására elsőrangú kiváló intézmény.

H.E. (New-York, USA) Egy életre szóló élményt jelent számomra a m.kir. csendőr laktanya (Múzeum) meglátogatása és varázsa. A múlt hősi ellenállásának inspiráló szelleme! Dicsőség azoknak, akik ebben a szellemenben éltek és haltak.

v.B.Z. (Florida, USA) A gyönyörű emlékek özönéért hálás köszönet. Kérem mindannyiunk nevében, hogy ezt a szép, de sokszor áldatlan munkát abba ne hagyj. Az igazi köszönet talán a következő életben jön.

P.Zs. (Victoria, Ausztrália) A csendőr laktanya nagyon szép és megható. Alkotójának minden jóérzésű csendőr hálával tartozik. Jegyezzük meg: Könnyű kritizálni, de nehéz alkotni.

A Múzeumőr egészségi állapota a korábbi évek igen megterhelő munkája következtében ma sem egészen kifogástalan. Kéri ezért, hogy a nem kifejezetten a Levéltár, Múzeumok, látogatás és szállásra vonatkozó ügyek kivételével a bajtársak leveleiket továbbá minden pénzádományt, levelet és hirt a MKCsBK Vezetőséghez küldjék. (Cím: a B.L. hátsó, belső fedőlapján.) Egyébként változatlanul várja mindenkor szeretettel a bajtársakat, diákokat, cserkészeket, a Szent László Rend és Társaság tagjait előzetes levél vagy telefon-bejelentés után.

Összesített kimutatás a Levéltár és Múzeum gazdálkodásáról az 1976 évben

(Részletes tételek, adatok megtekinthetők a Múzeum irodájában.)

Bevétel		Kiadás	
Bajtársi, baráti adományokból	1,459.71	1. sz. Jelzálogkölcsönre:	1,673.28
Külön adakozás az 5 évvel ezelőtt felvett	1,300.00	havi törlesztés, 12-szer 139.44	
előző 2. sz. Jelzálogkölcsönre,	3,000 dol-	2.sz. Jelzálogkölcsönre:	296.45
láros 13-szor 100.00		havi törlesztés, 11-szer 26.95	
Egyéb bevételek:		2. sz. Jelzálogkölcsönre:	
vitéz Kövendy Károlytól	5,656.61	teljes kifizetés,	
		hátralévő összeg 2,904.04	
		ügynyévi költség 50.00	
		televkönyvi bejegyzés 4.00	2,958.04
		Üzembentartás: Villany, víz,	
		fűtés, kert, hó és szemét-	
		eltakarítás	1,190.04
		Adó	416.12
		Javítás, karbantartás,	
		iroda, postaköltség, telefon és	
		reprezentáció	1,607.34
		Üvegszekrények, polcok stb.	275.05
Bevétel összesen:	<u>8,416.32</u>	Kiadás összesen:	<u>8,416.32</u>

Híven, Becsülettel, Vitézül!

Etobicoke, (Ontario, Kanada)

vitéz Kövendy Károly s.k.
levéltáros és múzeumőr

A Vezetőség levelesládájából

Az MKCsBK és a B.L. Szerkesztő Bizottsága ezúton is köszönetet mond a címünkre Új-Zélandból, Ausztráliából, Európából, Délamerikából és Északamerikából bajtársainktól, azok kedves hozzátartozóitól, előfizetőinktől és barátainktól kapott karácsonyi és újévi jókívánságokért. Isten hallgassa meg Öket és adjon továbbra is erőt, egészséget mindannyiunknak az elkövetkező esztendőkre.

Részletek az 1976 évi karácsonyi segélyakciónkra beérkezett levelekből:

1976. XII. 3 . . . hálás szívvel köszönöm kedvességeteket. Augusztus végén kórházba kerültem vese bántalmakkal. Szerencsémre a bal veséből operáció nélkül elmentek a kövek. Cím hiányában a múlt évi küldeményt is most köszönöm meg.

1976. XII. 2 . . . Köszönöm jókívánataitokat. 90 évemmel nehezen, de még élünk.

1976. X. 25 . . . Igen meghatott nemes, emberbaráti gesztusuk. Igen örülnék, ha írnának sajátmagukról, hogy tudnám, kik azok, akik a mai hajszás, önző világban birtokosai a humánus gondolkodásnak.

1976. XII. 17 . . . Részvétük és gazdag karácsonyi ajándékuk igen jól esik.

1976. XII. 17 . . . a jó Isten áldása szálljon mindnyájukra jószívűségükért. Én már sajnos 73 éves beteg vagyok. Még korábban kaptam az uram miatt idegbetegséget, ami kiváltott nálam egy idegalapi gyomorfekélyt. 82 kilóról 29 kilóra fogytam le. Ma is csak szigorú diétás kosztot ehetek. Egy éve combnyaktörést szenvedtem. 3 hónapig feküdtem a kórházban. 6 hónapra tanultam meg járni, de ma is csak bottal tudok menni. A szögelés nagyon fáj benne. Isten fizessen ezerszeresen a velem tett jóért.

1976. XII. 8 . . . Hálás köszönetem a küldeményért. Isten fizesse meg!

1976. XII. 6 . . . Isten fizesse meg jószívűségüket, hogy a messze távolból is gondolnak két szegény öregre.

1976. XII. 14 . . . a küldeményt megkaptam, köszönöm szépen. Tavaly négy hétig, az idén két hétig feküdtem szív-infraktussal kórházban, nem volna szabad semmit se csinálni.

1976. XII. 10 . . . N.N. írja, hogy boldog Karácsonya lesz, mert vannak szerető szívek, akik gondolnak rá. Igen jól esett neki a támogatás.

Érk. 1977. I. 5 . . . Köszönettel nyugtázom a szeretetadományt, ami nagyon meghatott. Nagyon jó érzés volt, hogy annyi év után vannak még, akik ilyen szerencsétlen családokról se feledkeznek meg.

Új-Zéland (New Zealand)

B.Gy. 1976. XII. 20 . . . Gratulálok a nivós B.L.-hez! Isten áldjon meg érte Benneteket. Mellékelten küldök 30 AU. dollárt a B.L.-re, vagy amire szükséges. Itt Új-Zélandban már csak tudtommal hárman vagyunk csendőrök. Nagy távolságra lakunk egymástól. A meleg bajtársi kapcsolat meg van, de sajnos csak ritkán találkozunk. Búcsúzom igaz bajtársi szeretettel.

Ausztrália

Dr.T.Gy. Liverpool (N.S.W.) 1976. XII. 7 . . . A B.L.-t megkaptuk. Ez a szám is, mint az előzőek, tartalmas, jó és a bajtársak szívesen olvassák, s mint mondják, nem tudják letenni, míg ki nem olvasták. Hát ennél nagyobb elismerést nem hiszem, hogy bármelyik szerkesztő bizottsági tag bajtárs is kaphatna. Várjuk a következőt! Kérünk jelvényeket a névjegyzék szerint. Nemzetközi postaszelvényt csatolok.

Európa

Paradicsomkirály, Grosserlach, 1976

B.A. Grosserlach (Nyugatnémetország) 1976. X. 6 . . . Igen, nekem nagy passzióm a kerti munka, melynek meg van a gyümölcse. Zöldségféle bőségesen termett, burgonya több, mint 100 kg., mely nekünk az egész éven át elegendő. A földieper, paradicsom és málna is bevált, melyet a fénykép is igazol. Több paradicsom megnőtt 52.5 és 53 dkg-ra. Ebből a magból küldtem múlt évben Felföldieknek is. Mindentől eltekintve jól vagyunk. Sógornőm elvállalta a B.L. költségeinek rendezését. Ha a jó Isten meg fogja engedni és fog bennünket segíteni, a jövő évben sor kerül kanadai útunkra. Maradok szeretettel és bajtársi köszöntéssel. 1977. I. 7-én . . . Végre megtörtént 1976. XII. 22-én Bregenzben két bajtárs találkozása, kik 40 év óta először szorítottak meleg szeretettel kezét egymással. Leírhatatlan öröm közepette élvezték a vendéglátást és beszélgettek emlékeikről.

v.Dr.K.V.B. Stockholm (Svédország) 1976. XII. 16 . . . az MKCsBK tagjai közé fölvételelem és tiszteletbeli csendőrré való kinevezésemért, melyről a B.L. 1976. évi 1. számából értesültem, ezúton mondok hálás köszönetet.

H.M. Manom (Franciaország) 1976. X. 6 . . . A magam részéről én is el vagyok foglalva. Nem gondolom, hogy szegény lenne, hogy a csendőrök között is akadt olyan szerencsés ember, aki a sok éves kutatás után, talán végre össze tudná gyűjteni, csokorba szedni ősapáink hagyatékát. Tudomásom szerint a földön az ősi Hungar—Magyar Szumír agyagtáblát magyarra csak néhány tudósunk fordította le. A költéssel még senki sem foglalkozott. Miért ne lenne helyes a B.L.-ben megindítani e nagyértékű ismertetések közlését. Ti tudjátok, hogy van-e értelme őseink nagyságát ismertetni, vagy hagyjuk mi is mások kicsinyessége és irigy elbírálására?

M.L. Koblenz (Nyugatnémetország) 1976. XII. 14 . . . A B.L. 2. számát örömmel és köszönettel vettem. Lehetetlen lenne a színvonal emelkedését észre nem venni. Fájdó emlékek, színes történetek a közös múltból, rövid hírek a még élő, vagy elköltözött bs-akról. Haladjatok sikeresen ezen a jól választott tiszta úton.

Amerikai Egyesült Államok

K.K.T. Rocky River (Ohio) 1976. XII. 17 . . . A mellékelt nyilatkozatot a legközelebbi Bajtársi Levél-ben, ha mód volna rá, szíveskedjél közölni. Mindez Kerecsendi Kiss Márton tudtával és beleegyezésével történik. „Az alábbi nyilatkozatot Dr. Kálnoki Kis Tiborné kérésére teszem: Az 1976-ban kiadott 'Rőzseparázs' c. könyvem 219-ik oldalán kezdődő elbeszélésemet a könyv 224-ik oldalán angol nyelven is közlöm. A fordításra Dr. Kálnoki Kis Tibornét kértem fel, aki azt elvállalta és a megadott határidőre kitűnően elkészítette. A könyvbe azonban — végtelen sajnálatomra — hiba csúszott, nem Dr. Kálnoki Kis Tiborné fordítása, hanem egy átalakított, lerövidített szöveg, mely a lektor tévedése folytán az eredeti fordításból csak néhány részletet tartalmaz. Ezért Dr. Kálnoki Kis

Tiborné nevének használata ellen tiltakozott. Kérésének eleget teszek. A szöveg helyesbítésére a lehető legrövidebb időn belül intézkedem. 1976. december 5-én Kerecsendi Kiss Márton s.k.”

Cs.B. (Cleveland, Ohio) . . . 1977. I. 10. A B.L. 1976. X. 31-iki számát nagy meglepéssel olvastam végig. Elismerést érdemel munkád, ha valójában életünk már csak az emlékezésből él . . . csak az a fontos, hogy ne térítsen el bennünket a mindenáron való dicséret. Igaz, az sem szül jó vért, ha hibáinkat emlegetjük fel, de a sorok között ilyesmikre is emlékeznünk kell. Csatoltan küldök ismét 5 dolláros csekket a B.L. támogató-sára.

Dr.B.L. San Francisco. (Cal.) 1976. XII. 15. „Kedves Lajos! Most, hogy közeleg a Karácsony, leállunk a nagy rohanásban és rágondolunk ismerős és ismeretlen barátainkra. Ezek közé tartozol Te is, kit nagyra becsülök önzetlen, odaadó közreműködésedért, közös múltunk ápolása és hagyományaink ébrentartása érdekében végzett tevékenységédért. Mint a Csendőrségi Lapok volt szerkesztője értékelni tudom minden erőfeszítéseket és csak gratulálni tudok a B.L.-hez, mely szerény keretek között is méltó utóda a Csendőrségi Lapok szellemének és lelki örökségének. Ezúttal mellékelem évi hozzájárulásomat, mellyel már régóta adós vagyok. Az elkövetkező ünnepekre minden jót kívánva sokszor üdvözöllek.”

S.A. Cleveland (Ohio) 1976. XII. 13. „Köszönöm a B.L-t. Csak gratulálni lehet a gyönyörű cikkekhez. Kívánok egy nagyon kellemes Karácsonyt és boldog Újévet. Csatoltan küldök 15 dollárt a B.L-re, a maradékot a Segély Alapra.”

W.L. Pasadena (Cal.) 1976. XII. 14. Elolvasás után beláttam, hogy ez csak az Önök családi közlönye, szerte az egész világból, de sajnos Los Angeles és környéke nem szerepel benne. Mellékelten küldök 5 dollárt költséghozzájárulás címén.

B.B. Los Angeles (Cal.) . . . Bajtársi szeretettel kívánok kellemes szép karácsonyi ünnepeket és boldog Újesztendőt.

Sz.M. Betlehem (Pa.) 1976. X. 13. Özv. V.L-né, aki a Bank of Montreal City Hall Calgarytól 30.00 dollárt kapott, hálásan köszöni. Nagyon jól esett neki a messzi tálvólból és a baráti összetartás, mely férje halálával kapcsolatban segítségére volt.

v. N.L. Cleveland (Ohio) 1976. VIII. 20 . . . A legutolsó B.L. elment Spanyolországba. Az egyik ottlakó bs-unk, aki itt volt látogatóban el kérte tőlem. Kérésednek szívesen teszek eleget és mellékelek egy kivonatos kézirat másolatot. Említett könyvem, mely kizárólag csendőr és honvéd tárgyú, kb. Karácsonyra kerül ki a nyomdából, ha az az átkozott „ha” közbe nem jön. A B.L. nívója semmivel se marad el a régítől. Hálás köszönet érte és aki írja, illetve sajtó alá rendezi állítom, ért a dolgához. Szeretettel várom, mint kezdet kezdetén a Salzburg-i lágerban úgy most is és mindenkor. Amint írtam, minden példány kézhezkapása után 5 dollárral járulok a költségekhez. Amikor még nem voltam nyugdíjas, többet tudtam adni. Gondolom, ha minden bs-am

minden lapért ennyit adna, nem fájna a fejetek a költségek előteremtésénél.

K.F. Clifton (N.J.) Egyik Angliában élő bajtársunk Horváth Sándor kérésére szeretném, ha el tudnák küldeni Pintér László szds. címét. Én továbbítanám a részére. Ugyanis, mint volt parancsnokával szeretné a kapcsolatot felvenni. A B.L. kiadásaihoz 20 dollár hozzájárulást csatolok. Címem: Mr. F. Körmendi 77 Homestead Str., Clifton N.J., 07013, USA. (K.F. 1977. I. 3.)

T.I. Somerset (N.J.) 1976. XI. 27. Szülei és hozzátartozói keresik Szabó József cső. szakv-t, aki a nyírmihálydi őrsön (Nyíregyházi osztály) teljesített szolgálatot és engem a somolnoki 526. sz. Hadikórházban 1945. I. 18-án meglátogatott. Azóta nyoma veszett. Címem: Mr. I. Tóth, 184 Harrison Str., Somerset, N.J. 08873 USA.

T.K. (Ardmore, Pa.) 1977. III. 3 . . . Tisztelettel és szeretettel adózom Főtörzsőrmester Úrnak és mindazon bajtársaknak, akik segítenek a világon szétszóródott bajtársi lelkek összetartásában. Már egy éve nyugdíjban vagyok, de tétlenül soha. Jól vagyok. Legnagyobb örömöm unokáim társaságában van. Amikor a B.L-t megkapom, azonnal végigolvasom. Éjszaka álmaimban megjelenek volt őrskörletemben, kedvesen figyelmeztetek, igazoltatok, nyomozok, kikérdezek, partizánokkal harcra szállok, stb. Mindezeket reggelenként Feleségem elmondja . . . jól esik oly-

néhai Berki József az Egyesült Államok polgára, volt honvédtizedes, később m.kir. próbacsendőr, Szatmárcsekén, szülőfalujában, valamikor 1913 előtt.

kor egy könnyet ejtenem . . . Folyó évi hozzájárulásom 15.00 dollárt pénzes utalványon csatolom.

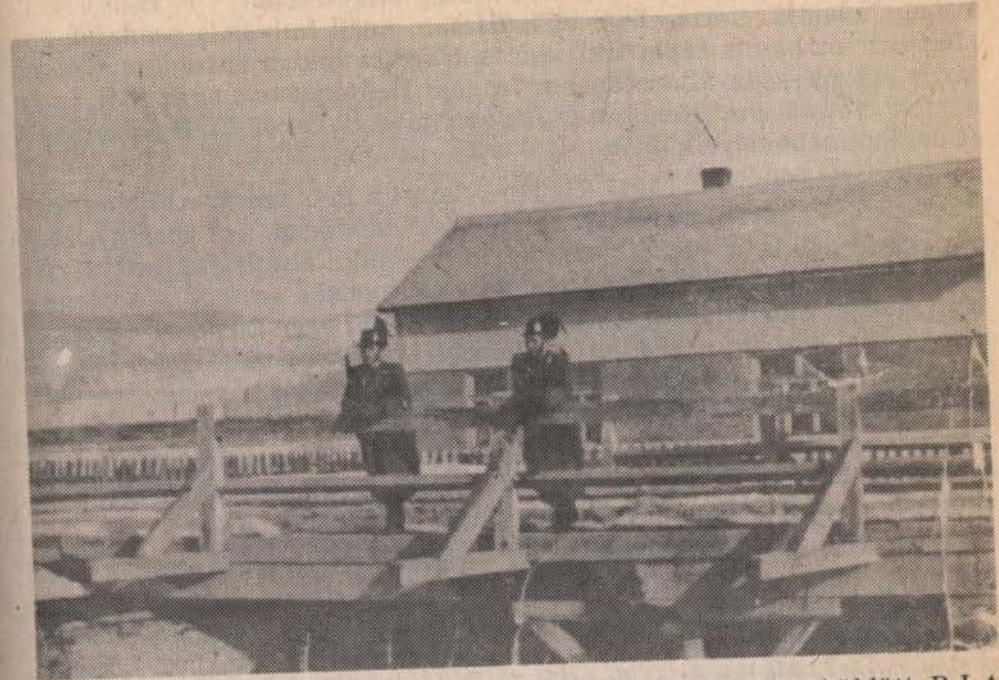
K.Gy. (Sun City, Az., USA) 1977. III. 3 . . . A B.L.-ből olvasom, hogy a Múzeum keres emlékeket a régi csendőr életből. Boldogult apósom, Berki József, — én már nem ismertem — nagy csendőrbarát volt. Amikor a fényképet régi dolgaink között megtaláltam, megértettem. Katonai szolgálata után vették föl a csendőrséghez még 1913 előtt. Az I. Világháború után vándorolt ki Columbusba (Ohio, USA) hol mint városi alkalmazott dolgozott és halt meg. Büszke lehetett katonai korára, hogy a korábbi évekből származó katonai fényképeit az új felvétel mellé másoltatta. A kép Szatmárcsekén készült.

Délamerika

v.K.Gy. Sao Paulo (Brazília) 1976. XII. 3 . . . Megkaptam 1976. XI. 6-án kelt igen megtisztelő formába öntött kedves leveleteket, tele a 84. születésnapomra kifejezett jókívánatokkal. Fiam hozta ki a gyárból, aminek ma is öreg munkása vagyok, oda érkeznek leveleim. Hálásan köszönöm Nektek igen jól eső figyelmeteket. Viszonzom a jókívánatokat, úgy Nektek, mint kedves Családok tagjainak. Fölhasználom ezt az alkalmat, hogy őszinte öröömnek és dicséretnek adjak kifejezést a B.L. 2. száma nagyon szép és nagyon okos összeállításáért. Ha köztetek lehetnék, megölelgetnélek és megpogtatnálak Benneteket, kiket minden vonatkozásban nemes és fennkölt lelkiség vezérel. Igaz baráti szeretettel öreg barátotok.

M.A. Sao Paulo (Brazília) 1976. XII . . . egy kegyelemteljes magyar Karácsonyt és egy szabad Magyarországot az eljövő Újesztendőben, valamint sok jó egészséget, kitartást és sikert kívánok a csoport és a magam nevében.

A.B. Wilde (Argentina) 1976. IX. 12 . . . Ebben a jobb sorsra érdemes országban sok a munkanélküli (részben megérdemlik). Senkise akar dolgozni. Mindent a szemétkébe hajigálnak és azután szidják a kormányt, jobbik esetben csak az elnököt, hogy nem elég a fizetés. Az adókat nagyon felemelték. Én, aki magasabb kategóriába tartozom, nem keresem meg havonta a 100 dollárt, bruttó. Ezzel szemben vannak cikkek, melyek drágábbak, mint a USA-ban, pedig nem fényűzési tárgyakról van szó, hanem borotvapengéről, fogkrémről, ruháról. A cipők ára valamit lement, de mégse elég ahhoz, hogy sokan hozzájuthassanak. Az autóipar pang. A gyárak hetekre becsuknak, s ha megkezdik is a munkát hetenkint csak 3-4 napot dolgoznak. A vasútak kétségbeejtően rossz állapotban vannak. A kocsik ajtajáról hiányzik a zár, nincs világítás, az ülések kiszaggatva, bepiszkítva, ablakok kitorve. A pályaudvar sötét, piszkos, a vonatok átlagosan fél órással késéssel járnak. Ami jármű magánkézen van drága és újabban azok se bírják kocsiparkjukat cserélni a magas árak miatt.

P.J. Lethbridge (Alberta) 1977. I. 27. . . . A részemre küldött B.L-t megkaptam, mint öreg nyugdíjas örömmel olvasgatom. Hálás vagyok érte. 35 év távlatából megelevenednek az én emlékeim is . . . Elnézegetem a Viznicze völgyében a Kárpátokon belül, 1942-ben készült fölvetelt . . . melyet örömmre még szüleim megőriztek. Akkor a frigyefalvi őrson (Munkácsi szárny) szolgáltam, mint beosztott, később, mint öpkh. 14 kisközség tartozott örskörletünkhöz. A vizniczei regényes völgy szélén a gr. Schönborn család vasgyári telepet alapított, melynek 1807-ben a Szepességről beköltözött munkásaiból és bányászaiból alakult a gr. Schönborn Figyes nevét viselő község. A völgyben már két század előtt voltak hámorok, sőt régebben kezdetlegesen a földbe vájt gödrökben termeltek vasat. A vasgyáron kívül vasércbányák és vasöntő is volt a községben.

1933-ban kerültem a Testülethez, a VI. ker. biharkeresztesi örsre. Résztvettem a felvidéki bevonulásban. 1941—42-ben Ungváron végeztem el az egyesített jv. tanfolyamot. Az összeomlás Csehszlovákiában ért, a beregszászi osztállyal kerültünk fogságba, s az egyik nagy ukrajnai fogolytáborból 1949-ben érkeztem meg 6 cső. és 1 rő. bs-sal Ungvárra, 18 napi keserves gyötrődés után. Mondhatom életem legszomorúbb Húsvétja volt. 6 hónap után állítottak népbíróság elé, hol mondva csinált vádak alapján 25 évi kényszermunkára ítélték. Közép-Ázsiába vittek, hol mint bányász és építőmunkás szenvedtem és éheztem. 1955. XI. 25-én betegen a 42 kilómmal amnesztia révén hazakerültem, s boldog voltam, hogy a jó Isten megőrizte és egyszer még láthattam hazámat.

Hosszadalmas lenne 10 évi rabéletemet leírni. Mint volt hadifogoly teljesen egyetértek Szoltsenyicin „Gulág szigetecsoport” c. könyvével. Ez megmondja, tisztán és megbízhatóan, hogy milyen a rendszer és, hogy milyen hamis képet vetít ma is. Nagyon szépen köszönöm a meghívást, de egészségi állapotom nem engedi. Boldoggá tesz az a tudat, hogy nem vagyok én sem elfelejtett. Az ez évre is esedékes előfizetési összeget, 25 dollárt mellékelve küldöm.

v.B.B. (Toronto, Ont.) 1977. II. 17 . . . most a B.L. szerkesztőjéhez fordulok azzal a szerény kéréssel, ha egy mód adódik rá, úgy kérem a csatolt cikket a B.L. következő számában leközzölni. Esetleg átjavítva, át-fésülve, vagy lerövidítve, úgy ahogy a szerkesztők szoktak a közlendő kéziratokkal elbánni. Marssó alez. úr több mint ezer csendőrt nevelt, s ha neveltjei kezébe kerül a lap és olvashatják a közleményt, mélyebb hatással lesz rájuk, mert hiszen egy legalacsonyabb rf-ú egyén, egy volt próbacsendőr írta. (Készséggel hozzuk, lásd B.L. 1977. 1. szám)

Sz.B. Osawa (Ont.) 1977. I. 7 . . . a küldött B.L-eket mindig megkaptam és hálásan köszönöm a bizalmukat, hogy hozzájárulásom nélkül olvasója voltam Értesítőjüknek. Mellékelten küldök 10 dollárt a B.L-re.

v.P.L. Kitimat (B.C.) 1976. XI. 22 . . . köszönettel megkaptam a B.L. 1976. évi 2. számát. Én, aki magam élek csak itt fent, északon, ez volt a legszebb karácsonyi ajándék. Tiszta szívemből köszönöm és gratulálok a calgaryi csoportnak eredményes, becsületos szép munkáikhoz. Adjon a jó Isten erőt, egészséget és hosszú életet mindnyájotoknak. Nagyon kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog Újévet kívánok. Soraimhoz csatolok 20 dollárt, 17 a B.L-re, 3 dollárt a jelvényre, melyet most megrendelek.

Értesítés

Több bajtársunk érdeklődésére közöljük, hogy Bödő Károly; Detektiv-élet c. könyve (B.L. 1976. 2. szám 72 és 73 oldal) megrendelhető a szerző címén: Mr. Károly BÖDŐ East Villa Street, Pasadena Cal., USA, 91106. Ára: 8.00 dollár és a postaköltség.

Kérjük bajtársainkat, hogy átköltözés esetén a címváltozást késedelem nélkül jelentsék be, hogy a B.L. minden száma rendeltetési helyére juthasson.

Helyesbítés:

A B.L. 1976. 2. számának 49. és 50. oldalán Horváth Ferenc zls. bs. csoportvezető neve helyesen: Horváth Sándor zls. bs., csoportvezető.

A B.L. 1976. 2. számának 63. oldalán Fehérváry Ferenc ny. á.örgy. bs-unk feleségének leányneve helyesen: Brand Margit.

A B.L. 1976. évi 2. számának 80. oldalán a befizetések nyugtázásánál adódott sajtóhibákat ezúton helyesbítjük az alábbiak szerint:

1. oszlop

21. tétel	Sydney csoport	AU \$ 345.00	Cdn \$ 417.73
30. tétel	Sao Paulo csoport „Rev.Sz.J.”		165.00 Törlendő

2. oszlop

3. tétel	Ismétlődés		Törlendő
----------	------------	--	----------

3. oszlop

7. tétel	Torontói csoport Vg. és B.L-nek MKCSBK Vez. ir. átl.		284.00 100.00
----------	---	--	------------------

A MKCSBK Vezetősége

ezúton is nyugtazza köszönettel az 1976. szeptember 1-től december 31-ig beérkezett előfizetéseket és egyéb pénzküldeményeket:

M.L.	12.00	P.J.	25.00	R.F.	30.00
B.A.	10.00	Sz.M.	3.00	Rev.H.M.	25.00
özv.H.J.	10.00	v.A.A.Z.	7.00	Gy.O.	50.00
G.Aa	12.00	v.Z.J.	20.00	D.S.	20.00
H.G.	10.00	B.J.	25.00	U.J.	20.00
v.T.J.	18.50	T.S.	20.00	Cs.J.	12.00
özv.P.F.	DM 50.00	M.I.	20.00	v.P.L.	20.00
London csoport	font 30.00	B.K.	15.00	K.K.	10.00
v.Sz.L.	10.00	P.S.	10.00	F.I.	5.00
v.T.J.	5.00	özv.H.S.	10.00	K.Gy.	3.00
		E.M.	5.00	K.L.	3.00
		B.L.	13.00	F.L.	3.00
Melbourne csoport	214.48	dr.A.L.	2.00	M.A.	20.00
v.B.L.	3.00	K.J.	15.00	M.B.	50.00
H.I.	3.00	V.Zs.	5.00	H.K.	15.00
A.B.	20.00	S.A.	15.00	v.T.P.F.	10.00
v.V.F.	32.00	N.N.	20.00	v.H.J.	20.00
N.O.	10.00	K.I.	10.00	özv.T.J.	100.00
B.Gy.	30.00	W.L.	5.00	Sz.I.	15.00
A.Gy.	15.00	dr.B.L.	10.00	B.Gy.	10.00
		G.Zs.	15.00	dr.H.E.	20.00
		M.J.	20.00	N.P.	20.00

*Kellemes szép húsvéti ünnepeket
és magyar feltámadást
kíván Bajtársainak, hozzátartozóiknak és előfizetőinek a
Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség Vezetősége.*

**SZERVEINK:
A Bajtársi Levél.**

A M. Kir. Csendőr Bajtársi Közösség — MKCsBK — központi
tájékoztatója.

Szerkeszti a MKCsBK Vezetősége megbízásából:
A Szerkesztő Bizottság. Főszerkesztő: Dr. Kiss Gyula.
Minden cikkért és közleményért annak szerzője felelős.
Kiadja: a MKCsBK Vezetősége.

Levéltár és Múzeum

Bajtársaink gyűjtéséből és adományaiból példás áldozatkészséggel
létesített és fenntartott otthona történelmi és testületi értékeinknek és
a testvér bajtársi egyesületek emlékeinek.

Levéltáros és múzeumőr: Vitéz Kövendy Károly szds. Címe: „MKCsBK”
Hungarian Veterans' Archive and Museums, P.O. Box 335, Etobicoke,
Ont. Canada, M9C 4V3

POSTACÍMÜNK:

A MKCsBK Vezetősége a pénzküldemények kézhezvételét a B.L-ben, vagy
magánlevélben elismeri és nyugtázza. Minden levelet, hírt, közleményt,
előfizetést és pénzadományt a következő címre kérünk:

Veterans' Association
1328—87 Avenue, S.W.,
Calgary, Alberta, Canada
T2V 0W3

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen.*